

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
isikuandmete kaitse asjas nr 2.1.-6/21/18

Ettekirjutuse tegija Andmekaitse Inspeksiooni jurist Raiko Kaur

Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht 30.06.2021, Tallinn

Ettekirjutuse adressaat Register OÜ (11735006)
info@inforegister.ee
marie.rosin@ir.ee

vastutav isik Juhatuse liige

RESOLUTSIOON: Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 56 lõike 1, lõike 2 punkti 8, § 58 lõike 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikli 58 lõike 1 punkti d ning lõike 2 punkti f, samuti arvestades IKÜM artiklitega 5, 6, 7, 12 ja 14 teeb Andmekaitse Inspeksioon Register OÜ-le täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

- 1. Lõpetada võrgulehel inforegister.ee füüsiliste isikute (juriidiliste isikute esindajate) andmete töötlemine (kogumine, avalikustamine) seniks, kuni:**
 - 1.1. isikuandmete töötlemiseks on õiguslik alus ja õigusliku aluse olemasolu on inspeksioonile tõendatud (vt Andmekaitse Inspeksiooni põhjenduste punkti 2);
 - 1.2. inspeksioonile on edastatud IKÜM artiklile 30 vastav isikuandmete töötlemise toimingute register (vt Andmekaitse Inspeksiooni põhjenduste punkti 3);
 - 1.3. andmekaitsetingimused on viidud vastavusse IKÜM artiklites 12 ja 14 sätestatud nõuetega (vt Andmekaitse Inspeksiooni põhjenduste punkte 4, 4.1, ja 4.1.1.);
 - 1.4. lõpetatud on isikuandmete (sh esindaja nime) kaudu võrgulehe leitavus otsingumootoritele indekseeritavalt (vt Andmekaitse Inspeksiooni põhjenduste punkti 2 (lk 11 alapunkt 7));
 - 1.5. lõpetatud on kolmandate osapoolte küpsiste kasutamine võrgulehel seniks, kuni küpsiste kasutamiseks võetakse inimeselt IKÜM artiklile 7 vastav nõusolek (vt Andmekaitse Inspeksiooni põhjenduste punkti 4.1.1. (lk 19 alapunkt 9)).
- 2. Lõpetada võrgulehel scorestorybook.ee füüsiliste isikute (juriidiliste isikute esindajate) andmete töötlemine (kogumine, avalikustamine) seniks, kuni:**

- 2.1. isikuandmete töötlemiseks on õiguslik alus ja õigusliku aluse olemasolu on inspeksioonile tõendatud (vt Andmekaitse Inspeksiooni põhjenduste punkti 2);
- 2.2. inspeksioonile on edastatud IKÜM artiklile 30 vastav isikuandmete töötlemise toimingute register (vt Andmekaitse Inspeksiooni põhjenduste punkti 3);
- 2.3. andmekaitsetingimused on viidud vastavusse IKÜM artiklites 12 ja 14 sätestatud nõuetega (vt Andmekaitse Inspeksiooni põhjenduste punkte 4, 4.1 ja 4.1.2.);
- 2.4. lõpetatud on isikuandmete (sh esindaja nime) kaudu võrgulehe leitavus otsingumootoritele indekseeritavalt (vt Andmekaitse Inspeksiooni põhjenduste punkti 2 (lk 11 alapunkt 7));
- 2.5. lõpetatud on füüsilise isikule maine – ja krediitdiskoori lisamine ja selle avalikustamine (vt Andmekaitse Inspeksiooni põhjenduste punkti 2 (lk 10 alapunkt 2));
- 2.6. lõpetatud on artiklites kajastatud füüsiliste isikute vanuse ning kogemuse kirjeldamine ja arusaamatute ning inimesi kahjustavate lausete avaldamine (vt Andmekaitse Inspeksiooni põhjenduste punkti 2 (lk 10 alapunkt 3) ja punkt 4.2);
- 2.7. lõpetatud on meedias avaldatud artiklite kogumine ja avalikustamine ulatuses, mis ei puuduta ettevõtlusega seotud tegevust (vt Andmekaitse Inspeksiooni põhjenduste punkti 2 (lk 10 alapunkt 4) ja punkt 4.2);
- 2.8. lõpetatud on meedias avaldatud artiklite kogumine ja avalikustamine juriidilise isiku esindaja juures, kes ei ole tegelikult konkreetse artikliga seotud (vt Andmekaitse Inspeksiooni põhjenduste punkti 2 (lk 10 alapunkt 4) ja punkt 4.2);
- 2.9. lõpetatud on füüsilise isiku kohta csv faili allalaadimise võimalus (vt Andmekaitse Inspeksiooni põhjenduste punkti 2 (lk 11 alapunkt 5)).
- 2.10. lõpetatud on kolmandate osapoolte küpsiste kasutamine võrgulehel seniks, kuni küpsiste kasutamiseks võetakse inimeselt IKÜM artiklile 7 vastav nõusolek (vt Andmekaitse Inspeksiooni põhjenduste punkti 4.1.2. (lk 22 alapunkt 10)).

Määrame ettekirjutuse täitmise tähtjaks **30.07.2021.a.** Kui määratud tähtjaks jääb ettekirjutuse 1. punkti (inforegister.ee) või 2. punkti (scorestorybook.ee) vähemalt üks alapunktidest täitmata, siis tuleb määratud tähtjaks lõpetada juriidilise isiku esindajate isikuandmete töötlemine (kogumine, avalikustamine) vastaval võrgulehel. Ettekirjutuse täitmisest teatada hiljemalt selleks tähtjaks Andmekaitse Inspeksiooni e-posti aadressile info@aki.ee.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva ettekirjutuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksioonile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

SUNNIRAHA HOIATUS:

Kui ettekirjutus on jäetud määratud tähtjaks täitmata, määrab Andmekaitse Inspeksioon ettekirjutuse adressaadile isikuandmete kaitse seaduse § 60 alusel:

Sunniraha iga täitmata jäetud ettekirjutuse punkti eest 20 000 eurot.

Sunniraha võib määrata korduvalt – kuni ettekirjutus on täidetud. Kui adressaat ei tasu sunniraha, edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Sel juhul lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

VÄÄRTEOKARISTUSE HOIATUS:

Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 58 lõike 1 kohase ettekirjutuse täitmata jätmise eest võidakse alkatada väärtemenetlus isikuandmete kaitse seaduse § 70 tunnustel. Selle teo eest võidakse füüsilist isikut karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot ning juriidilist isikut võidakse karistada rahatrahviga kuni 20 000 000 eurot või kuni 4 protsenti tema eelmise majandusaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem. Väärteto kohtuväline menetleja on Andmekaitse Inspektsioon.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Andmekaitse Inspektsioon (inspektsioon) alustas 25.07.2017 tollal kehtiva isikuandmete kaitse seaduse § 33 lõike 5 alusel omaalgatusliku järelevalvemenetluse (seire), mille eesmärgiks oli kaardistada isikuandmete töötlemise olukord infoportaalides. Läbiviidava seire eesmärgiks oli välja selgitada, milliseid isikuandmeid ning millisel õiguslikul alusel infoportaalides kogutakse ja (taas)avalikustatakse ning kuidas on inimesed informeeritud privaatsusega seotud aspektidest.

2018. aasta alguses saatis inspektsioon Register OÜ-le seire vahekokkuvõtte isikuandmete (taas)avalikustamise osas infoportaalides ning ühtlasi juhtisime tähelepanu, et alates isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) kohaldamisest võtab inspektsioon vajadusel meetmeid õigusliku olukorra tagamiseks vastavalt IKÜM-s sätestatud tingimustele. Lähtuvalt sellest teavitasime 21.05.2019 isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 56 lg 3 punkti 8 alusel alkatatud järelevalvemenetlusest, mille eesmärgiks oli kontrollida IKÜM-s sätestatud nõuete täitmist.

Seoses käimasoleva järelevalvemenetlusega viisime läbi IKÜM valguses täiendava analüüsi ning edastasime 01.06.2020 Register OÜ-le Andmekaitse Inspektsiooni seisukoha ja ettepanekud isikuandmete kaitse seaduse paremaks täitmiseks (edaspidi nimetame dokumenti 01.06.2020 ettepanekuks).

01.06.2020 ettepanekus tõime välja muuhulgas järgneva:

1. *Füüsilise isiku kohta käivate eraeluliste andmete (sh kohtulahendid, ametlikud teadaanded, meediakajastused) töötlemine infoportaalides on lubatud üksnes ulatuses, mis vastab täielikult IKS §-le 10 ja IKÜM artikkel 5 lõikele 1. Seejuures on näiteks keelatud töödelda (koguda, koostada, edastada):*
 - a) *eluloolisi andmeid (nt sünnikoht, emakeel, hariduskäik);*
 - b) *erakondliku kuuluvusega seotud andmeid;*
 - c) *kinnistu andmeid;*
 - d) *persoonilugusid, mis loovad inimestest negatiivse või kahtlustava mulje ning mis ei ole tihti peale seotud konkreetse inimesega;*
 - e) *punktiskoori, kui puudub selle kujunemise läbipaistvus.*
1. *Koostada ja avalikustada tuleb võrgulehel andmekaitsetingimused, mis vastavad täielikult IKÜM artiklites 12 – 14 sätestatud nõuetele.*
2. *Koostada tuleb dokument, mis kirjeldaks piisava põhjalikkusega õigustatud huvi olemasolu (analüüs/hinnang).*
3. *Kohustus on tagada andmesubjektile vastuväite esitamise võimalus, sh on kohustus lahendada vastuväide lähtuvalt vastuväite sisust. Olukorras, kus andmesubjekti taotlust ei rahuldata, tuleb infoportaalil tõendada seda, et edasiseks töötlemiseks on mõjuv õiguspärane põhjendus.*
4. *Rakendada tuleb täiendavaid kaitsemeetmeid – näiteks tagada andmesubjektidele suurem läbipaistvus ja luua elektrooniline keskkond, mis võimaldab enda kohta käivaid andmeid näha, kasutada ja esitada vastuväiteid.*

Andmekaitse Inspektsioonil on õigus nõuda selgitusi ja muud teavet, sh järelevalvemenetluse

läbiviimiseks vajalike dokumentide esitamist,¹ mistõttu vastata hiljemalt 10. juuliks 2020 järgnevale:

1. Tuua välja konkreetne kuupäev, millal viite (viisite) oma tegevuse vastavusse eeltoodud ettepanekutega (seisukohtadega).
2. Juhul, kui Te inspeksiooni ettepanekutega ei nõustu, siis palun tuua välja konkreetne ettepaneku punkt või seisukoht ning omapoolsed vastuväited selle osas.

Haldusmenetluse seaduse § 40 lõike 1 kohaselt on Teil õigus esitada Andmekaitse Inspeksioonile asja kohta ka oma arvamus ja vastuväited.

Andmekaitse Inspeksioonil on võimalik kohustada Teid vastama ka ettekirjutusega või teha ettekirjutus, kui rikutud on isikuandmete töötlemise nõudeid. Nimetatud õigus tuleneb IKS § 58 lõikest 1 ning IKÜM artikkel 58 lõigetest 1 ja 2. Ettekirjutusele vastamata või selle täitmata jätmisel on võimalik määrata sunniraha korduvalt kuni 20 000 000 eurot.

10.07.2020 vastas Register OÜ esindaja järgmiselt: **VASTUS**
Andmekaitse Inspeksiooni 01.06.2020. a täiendavale ettepanekule isikuandmete kaitse seaduse paremaks täitmiseks.

Käesolevaga edastame ajavahemiku perioodi, mille raames viime sisse muudatused vastavalt Teie ettepanekutele, lähtuvalt punkt 6 (alampunktid 1-6). Muuhulgas sulgeme veebi sisse logimata tavakasutajale andmesubjektide informatsiooni ning enamuse suletud informatsioonist viime tasuliseks.

*Ajavahemik, mil järk-järgult kõik muudatused sisse viiakse on **13.07.2020 31.07.2020.a.***

28.09.2020 tegi inspeksioon järgmise sisuga järelepärimise: *Andmekaitse Inspeksioonil on õigus nõuda selgitusi ja muud teavet, sh järelevalvemenetluse läbiviimiseks vajalike dokumentide esitamist,² mistõttu palume hiljemalt **16. oktoobriks 2020** esitada järgnev teave:*

1. Edastada dokument, mis kirjeldab piisava põhjalikkusega õigustatud huvi (IKÜM artikkel 6 lg 1 punkti f) olemasolu (analüüs/hinnang) võrgulehtedel www.inforegister.ee ja www.scorestorybook.ee toimuva andmetöötlemise osas;
2. Tuua välja kõik täiendavad kaitsemeetmed, mis on võetud selleks, et vastutava töötleja ja/või kolmanda isiku õigustatud huvid kaaluvad üle andmesubjekti huvid;
3. Edastada isikuandmete töötlemise põhjalik ja detailne ülevaade, millest nähtuks, milliseid isikuandmeid, millisel kujul ning millisel viisil (avalikud, sisse logitud kasutajatele, tasuline, edastamine toimub üksnes kolmanda isiku õigusliku aluse olemasolul jne) võrgulehtedel www.inforegister.ee ja www.scorestorybook.ee töödeldakse.
4. Tuua välja konkreetne kuupäev, mis ajal lõpetate isikuandmete (sh füüsilise isiku nime) kaudu võrgulehtede leitavuse otsingumootoritele indekseerivatavalt.
5. Tagada inspeksioonile võrgulehtedel www.inforegister.ee ja www.scorestorybook.ee juurdepääs kõikidele isikuandmetele ja kogu teabele, mis nimetatud võrgulehtedel on. Näiteks edastada eeltoodu võimaldamiseks inspeksioonile järelevalvemenetluse kestvuse ajaks kasutajakonto ja parool.

Haldusmenetluse seaduse § 40 lõike 1 kohaselt on Teil õigus esitada Andmekaitse Inspeksioonile asja kohta ka oma arvamus ja vastuväited.

¹ Selgituste küsimise õiguslik alus: haldusväliste isikute puhul vastavalt korrakaitse seadus § 30 lõiked 1 ja 3 koos isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 58 lõike 1 punktidega a ja e; haldusorgani puhul vastavalt Vabariigi Valitsuse seadus § 75² lõige 1 punkt 1.

² Selgituste küsimise õiguslik alus: haldusväliste isikute puhul vastavalt korrakaitse seadus § 30 lõiked 1 ja 3 koos isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 58 lõike 1 punktidega a ja e; haldusorgani puhul vastavalt Vabariigi Valitsuse seadus § 75² lõige 1 punkt 1.

Andmekaitse Inspeksioonil on võimalik kohustada Teid vastama käesolevale järelepärimisele ka ettekirjutuse ja sunniraha määramisega. Nimetatud õigus ettekirjutuse tegemiseks tuleneb IKÜM artikkel 57 lõike 1 punktist a, arvestades sama lõike punkti e ning isikuandmete kaitse seaduse § 56 lõiget 1 ja lõike 2 punkti 8. Vastamata jätmisel on võimalik määrata sunniraha korduvalt kuni 20 000 000 eurot või ettevõtja puhul kuni 4 protsenti tema eelmise majandusaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem. Sunniraha on võimalik määrata seni kuni järelepärimisele on vastatud. Samuti on inspeksioonil võimalik alustada järelevalve takistamise puhul väärteomenetlusega IKS § 70 või karistusseadustiku § 279 tunnustel.

Samuti on Andmekaitse Inspeksioonil õigus teha isikuandmete töötlejale ettekirjutus, kui isikuandmete töötleja on rikkunud isikuandmete töötlemise nõudeid. Ettekirjutuse täitmata jätmise korral võidakse ettekirjutuse igakordse rikkumise eest välja nõua sunniraha, mille suurus on IKS § 60 kohaselt kuni 20 000 000 eurot või ettevõtja puhul kuni 4 protsenti tema eelmise majandusaasta ülemaailmsest aastasest kogukäibest, olenevalt sellest, kumb summa on suurem.

21.10.2020 vastas Register OÜ esindaja järgmiselt: Vastavalt Teie järelepärimisele kinnitame, et jätkuvalt töötlemine andmesubjektide osas üksnes puudutatud isikuid, kellel on **võimekus mõjutada juriidilise isiku majandustegevust**. Töötlemine majandustegevuses osalevate andmesubjektide isikuandmeid: eesnimi, perekonnanimi, isikukood, asukohariik, seotud registrikood, roll, rolli alguskuupäev, rolli lõppkuupäev. Samuti registreerinud kasutajate andmeid (nimi, kontaktandmed: telefon, e-post ja portaali sisselogimisel kasutatud ID-kaardiga, Mobiil-ID andmed) ja maksete puhul pangaandmed (Kasutaja pangakonto, panga nimi);

Põhjalik kirjeldus veebis: <https://scorestorybook.ee/privaatsuspoliitika>
Google otsimootorile lõpetame koheselt päeval, mil indekseerimise lõpetavad ära ka kõik teised Äriinfo portaali. Kuna Google otsimootor on samasugune otsing, kui mistahes veebikeskkonna otsing, kuid selle kasutuse eeliseks on asjaolu, et see on kõikide veebikeskkondade ülene otsing, siis üksnes meie keskkondade sulgemine ei muuda asjaolu, et info ei oleks kasutajale edaspidi lihtsasti kättesaadav ja ettevõtluskeskkond tervikuna suletum. Google teavitustöö eelisest loobumisega annaksime väga tugeva konkurentsieelise kõigile teistele Infoportaalidele, kes on Google otsimootorile nähtavad. Samas kinnitan seda, et oleme tänaseks sulgenud niipalju infot kui võimalik, et meie majandustegevus oleks jätkusuuline ka ajal, mil eelistatakse äriotsuste tegemiseks Googlest leitavad tasuta infot tarbida, kui piirangutega seotult info eest maksta.

Samuti edastati inspeksioonile ligipääsud inforegister.ee ja scorestorybook.ee keskkondadele.

ISIKUANDMETE TÖÖTLEJA SELETUS

Järelevalvemenetluse raames on Register OÜ esindaja märkinud, et võrgulehtedel inforegister.ee ja scorestorybook.ee on isikuandmete töötlemine viidud vastavusse IKÜM-s sätestatud nõuetega.

Lisaks on edastatud võrgulink andmekaitsetingimustele ja märgitud järgmist: Google otsimootorile lõpetame koheselt päeval, mil indekseerimise lõpetavad ära ka kõik teised Äriinfo portaali. Kuna Google otsimootor on samasugune otsing, kui mistahes veebikeskkonna otsing, kuid selle kasutuse eeliseks on asjaolu, et see on kõikide veebikeskkondade ülene otsing, siis üksnes meie keskkondade sulgemine ei muuda asjaolu, et info ei oleks kasutajale edaspidi lihtsasti kättesaadav ja ettevõtluskeskkond tervikuna suletum.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. Isikuandmete töötlemine

Isikuandmeteks on igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta. Tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige selle identifitseerimistunnuse põhjal nagu nimi, isikukood vms (vt IKÜM artikkel 4 punkt 1). Seega ka kõigi **juriidilise isikutega seotud füüsiliste isikute andmed (nt nimi, sünniaeg) on isikuandmed ning seega ka IKÜM kohaldamisalas**.

Ka sellisel juhul, kus inimese ees – ja perekonnanime järgi otsides (nt Google otsingumootori kaudu või võrgulehe enda otsingus) kuvatakse tulemustes näiteks ainult initsiaalid või lihtsalt teave (nt äriühingu rollid) inimese kohta, on inimene tuvastatav ehk tegemist on isikuandmetega.

Andmed, mis IKÜM kohaldamisalasse ei kuulu, on andmed, mis puudutavad üksnes juriidilisi isikuid ehk näiteks juriidilise isiku nimi ja juriidilise isiku kontaktandmed (vt IKÜM põhjenduspunkt 14). Sh ei ole juriidiliste isikute andmete (taas)avalikustamine ja kombineerimine näiteks juriidilise isiku võlgadega IKÜM kohaldamisalas. Lähtuvalt sellest ei käsitle inspeksiooni seisukoht juriidiliste isikute andmete töötlemist, vaid üksnes füüsiliste isikute (sh juriidiliste isikutega seotud inimeste) andmete töötlemist.

Samuti ei kontrolli inspeksioon nende inimeste isikuandmete töötlemist, kes annavad oma andmed andmetöötlejale ise, näiteks keskkonnaga liitumisel. Konkreetse järelevalvemenetluse objektiks on isikuandmete töötlemine, mis puudutab juriidiliste isikute esindajate andmete kogumist erinevatest allikatest ning seejärel nende avalikustamist.

Andmekaitse Inspeksioon kontrollis järelevalvemenetluse raames võrgulehtedel inforegister.ee ja scorestorybook.ee (edaspidi ka lihtsalt võrgulehtedel) toimuvat isikuandmete töötlemist.

Lisaks kontrollisime IKÜM nõuete täitmist - õiguslikku alust, isikuandmete töötlemise põhimõtetele vastavust, isikuandmete töötlemise toimingute registreerimist ning andmekaitsetingimusi. Eeltoodud dokumentatsiooni edastamise kohustus ning IKÜM nõuetele vastavuse tõendamise kohustus oli andmetöötlejal, mistõttu saame hinnata ja analüüsida neid dokumente, mis on inspeksioonile järelevalvemenetluse raames esitatud ning teha otsuse inspeksioonile edastatud ja võrgulehelt leitavate dokumentide põhjal.

1.1.Võrgulehel inforegister.ee toimuv isikuandmete töötlus

Võrgulehel inforegister.ee on võimalik sisse logimata kasutajal näha järgmisi isikuandmeid ning teha järgmisi toiminguid:

1. Avalikustatakse juriidilise isiku kehtivaid esindajaid;
2. Avalikustatakse juriidiliste isikute endisi (kehtetuid) esindajaid;
3. Füüsilise isiku nime järgi on võimalik teha võrgulehel otsinguid;
4. Võrgulehel on väljavõtted võrgulehelt scorestorybook.ee – väljavõtetes on toodud näiteks välja ettevõtte juhatuse liikmed, kes seda juhtima hakkasid. Samas kui vajutada artiklile ja seda võrgulehelt scorestorybook.ee lugeda, siis võib tekkida olukord, kus juhatuse liige tegelikult enam ettevõtte juhatuses ei ole.

Inspeksioon logis ka võrgulehele inforegister.ee sisse, et näha sisse logitud kasutaja vaadet. Pistelise kontrolli käigus ei tuvastanud inspeksioon, et võrgulehelt inforegister.ee oleks kättesaadav täiendavaid isikuandmeid, mis keskkonda sisse logimata kasutaja ei näeks. Kui soovitakse täpsemat informatsiooni, suunatakse inforegister.ee võrgulehelt scorestorybook.ee võrgulehele. Küll aga rõhutame, et inspeksioon tegi pistelise kontrolli ning andmetöötlejal on endal kohustus tõendada IKÜM-s sätestatud nõuete täitmist, sh anda detailne ülevaade sellest, mis ulatuses isikuandmeid tegelikult töödeldakse.

Lisaks on võrguleht inforegister.ee isikuandmete (sh esindaja nime) kaudu otsingumootoritele indekseeritav.

Lähtuvalt eeltoodust toimub võrgulehel inforegister.ee isikuandmete töötlemine, mille osas tuleb lähtuda täielikult IKÜM-s sätestatud nõuetest.

1.2. Võrgulehel scorestorybook.ee toimuv isikuandmete töötlus

Võrgulehel scorestorybook.ee on võimalik sisse logimata kasutajal näha järgmisi isikuandmeid ning teha järgmisi toiminguid:

1. Avalikustatakse juriidilise isiku kehtivaid esindajaid;
2. Avalikustatakse juriidiliste isikute endisi (kehtetuid) esindajaid;
3. Füüsilise isiku nime järgi on võimalik teha võrgulehel otsinguid;
4. Füüsilise isikule lisatakse maineskoor ja krediidskoor – kuigi võrgulehel viidatakse, et tegemist on ettevõtte maineskooriga, on skoor lisatud ka inimese mitte ainult ettevõtte juurde (ees – ja perenimi ning maineskoor);
5. Välja on toodud erinevad ettevõtte kohta käivad artiklid: sünnilugu, tegevuslugu, tudulugu, palgarallilugu, lõpulugu. Artiklites kirjeldatakse erinevate lausetega juhatuse liikmete vanust ning kogemust. Lisaks tuuakse välja arusaamatuid ning inimesi kahjustavaid lauseid. Näiteks on artiklites inimeste kohta järgmised laused:
 - toredas tudengieas 24 aastane;
 - oli värske veri;
 - parimas nooruses 29-aastane naine;
 - ettevõtte juures on aja jooksul olnud 2 erinevat juhatuse liiget, kuid nende musu jäi vist lahjaks, sest okasroosike ikkagi mingeid elumärke ei ilmutanud;
 - juhatuse liikmeteks asusid tol hetkel parimas nooruses 35 aastane ja kaunis keskeas 38 aastane;
 - juhatuse liikmeteks asusid tol hetkel küpses vanuses 64 aastane ja parimas nooruses 33 aastane ja kaunis keskeas 45 aastane.
6. Avalikustatakse meedias ilmunud artikleid;
7. Avalikustatakse juhi CV ja tema kontaktandmed.

Inspeksioon logis ka võrgulehele scorestorybook.ee sisse, et näha sisse logitud kasutaja vaadet. Pistelise kontrolli käigus tuvastasime ka täiendavad isikuandmete töötlemise olukordi:

8. Sisse loginud kasutaja näeb meediakajastusi suuremas ulatuses;
9. Füüsilise isiku kohta on võimalik alla laadida csv fail. „Subjekti nimi, kuupäev, liik, sisu, tonaalsus“. Näiteks tuvastasime, et füüsilise isiku kohta oli võimalik alla laadida meediakajastusi.
10. Võrgulehel on olemas koht kinnisvarade (*Kinnisvarade ring: endised omanikud ja kaasomanikud. Kõrvalkinnistute omanikud ja hüpoteegid*) ja kohtulahendite (*Kes-kellega kohtus vaidleb ja kes võitis? Millised on kohtulahendite resolutsioonid, paragrahvid ja väljanõutud summad?*) vaatamiseks. Inspeksioon küll ei tuvastanud pistelise kontrolli käigus, kas võrgulehelt on võimalik saada kinnisvara andmed ja kohtulahendeid ka eraisikute kohta, kuid kuna Register OÜ ei ole inspeksioonile edastanud isikuandmete töötlemise ülevaadet, siis ei ole võimalik ka seda välistada.

Lisaks on võrguleht scorestorybook.ee isikuandmete (sh esindaja nime) kaudu otsingumootoritele indekseeritav.

Lähtuvalt eeltoodust toimub võrgulehel scorestorybook.ee isikuandmete töötlemine, mille osas tuleb lähtuda täielikult IKÜM-s sätestatud nõuetest.

2. Isikuandmete töötlemise õiguslik alus: õigustatud huvi

Võrgulehtedel inforegister.ee ja scorestorybook.ee töödeldavate isikuandmete osas peab olema konkreetne õiguslik alus. Seejuures peab õiguslik alus ära katma kogu isikuandmete töötlemise ulatuse (sh kogu punktides 1.1. ja 1.2. toodu).

Inspektsiooni hinnangul on võimalik konkreetses asjas ning teatud isikuandmete töötlemise toimingute osas tugineda IKÜM artikkel 6 lg 1 punktile f (õigustatud huvile).

01.06.2020 ettepanekus tööme välja muuhulgas järgneva: *IKÜM artikkel 6 lg 1 punkti f kohaselt on isikuandmete töötlemine seaduslik juhul, kui isikuandmete töötlemine on vajalik vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvi korral, välja arvatud juhul, kui sellise huvi kaaluvad üles andmesubjekti huvid või põhiõigused ja – vabadused, mille nimel tuleb kaitsta isikuandmeid (IKÜM artikkel 6 lg 1 punkt f).*

*Seega on IKÜM artikkel 6 lõige 1 punktis f ettenähtud kolm tingimust, mis **kõik** peavad olema täidetud, et isikuandmete töötlemine oleks lubatud:*

- *vastutaval töötlejal või andmeid saaval kolmandal isikul või kolmandatel isikutel on andmetöötamiseks õigustatud huvi;*
- *isikuandmete töötlemine on vajalik õigustatud huvi teostamiseks;*
- *vastutava töötleja ja/või kolmanda isiku õigustatud huvid kaaluvad üles kaitstava andmesubjekti huvid, põhiõigused ja – vabadused.*

Nimetatud õigusliku aluse kasutamise võimalikkuse ning selle hindamise võibki jagada piltlikult kolmeastmeliseks, ehk esiteks isikuandmete töötleja või kolmandate isikute õigustatud huvid ja nende kaalukus, teiseks andmesubjekti õigused ja huvid ning kaalukus ning kolmandaks vastanduvate huvide kaalumise, sh esialgne hinnang + vajadusel täiendavad kaitsemeetmed ning lõplik hinnang.

Lähtuvalt eeltoodust on vastutaval töötlejal kohustus võrrelda enda ja/või kolmanda isiku õigustatud huve andmesubjekti huvide ja põhiõigustega, mille tulemusel selgub, kas töötlemise õigusliku alusena on võimalik tugineda IKÜM artikkel 6 lg 1 punktile f. See, kui andmetöötlejal on õigustatud huvi isikuandmete töötlemiseks, ei tähenda automaatselt seda, et andmetöötlejal oleks võimalik tugineda IKÜM artikkel 6 lg 1 punktile f. Vastutava töötleja huvi õigustatus on vaid lähtepunkt ehk üks elementidest, mida tuleb analüüsida ning see, kas õigustatud huvi alusele saab tugineda, sõltubki tasakaalustamise tulemusest. Selles veendumine, kas saab õigustatud huvi sättele tugineda, on vastutava töötleja ülesanne, kes peab läbipaistval moel viima läbi kaalumise ning olema seda võimeline ka põhjendama (tõendama).

*Seega selleks, et aru saada, kas IKÜM artikkel 6 lg 1 punkt f alusel on võimalik isikuandmeid töödelda, tuleb esmalt **täpselt välja selgitada, kas ja milline on infoportaali enda õigustatud huvi ning konkreetse kolmanda isiku ja/või üldsuse õigustatud huvid.** Nii infoportaali enda kui ka kolmandate isikute (sh üldsuse) õigustatud huvid peavad olema sõnastatud piisavalt selgelt. Selleks on vaja reaalset ja hetkel esinevat huvi – midagi, mis on seotud parasjagu toimuva tegevuse või kasuga, mida eeldatakse saada lähitulevikus. Teisisõnu ei piisa huvidest, mis on liiga ebamäärased või spekulatiivsed. Kui õigustatud huvid ei ole piisavalt selgelt sõnastatud, ei ole võimalik nimetatud huvide ja andmesubjekti huvide ja põhiõigustega tasakaalustada. Seega on ennekõike oluline, et **õigustatud huvi oleks kooskõlas kehtivate õigusaktidega, sõnastatud piisavalt selgelt (st piisavalt konkreetne) ning reaalne ja hetkel esinev (st mitte spekulatiivne)**³.*

*Teiseks tuleb analüüsida ja läbi mõelda, **millised on võimalikud andmesubjekti huvid või põhiõigused – ja vabadused, mida võidakse isikuandmete töötlemisega kahjustada.** Seda ei ole infoportalidest sisuliselt keegi analüüsinud või vähemalt inspektsioonile selle kohta teavet saatnud.*

³ Arvamus 06/2014, lk 25 (viide 2)

*Kolmandaks tuleb tasakaalustada infoportaali ja/või kolmandate isikute õigustatud huvid andmesubjekti huvide ja põhiõigustega. Siinjuures võrreldakse isikuandmete töötlemisest (kogumisest, edastamisest, avalikustamisest) andmesubjektile tekkida võivat mõju vastutava töötleja ja/või kolmanda isiku õigustatud huvidega ning hinnatakse, kas ja millises ulatuses vastutava töötleja ja/või kolmanda isiku õigustatud huvi kaalub andmesubjekti huvid üles. Rõhutame, et vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvid **ei kaalu automaatselt üles** kaitstavate andmesubjektide põhiõiguste ja – vabadustega seotud huve.*

Eeltoodud hindamine tehakse abstraktselt, eristamata iga konkreetset andmesubjekti. Küll aga tuleb teostada konkreetse andmesubjekti tasandil uus õigustatud huvi hindamine, kui andmesubjekt esitab infoportaalile IKÜM alusel vastuväite teda puudutavate isikuandmete töötlemise suhtes, mis toimub IKÜM artikli 6 lg 1 punkti f alusel (vt IKÜM artikkel 21 lõige 1). Nimetatud säte paneb andmetöötlejale kohustuse vastuväitele reageerida ning selle raames läbi viia konkreetse isiku olukorrast lähtuv täiendav analüüs, mille tulemusel selgub, kas andmete edasine töötlemine konkreetse isiku osas on õigustatud või mitte.

Juhul, kui andmetöötleja jätab ühe eelnevatest etappidest korrektselt tegemata, ei ole andmete töötlemine IKÜM artikli 6 lg 1 punkti f alusel lubatud ning inspeksioonil oleks juba üksnes seetõttu õigus peatada andmetöötlus. Siiski arvestades sellega, et seires osalevatel ettevõtetel on ühiskonnas ka teatud osas oluline roll, analüüsisime infoportaalide esitatud vastuseid, võrgulehtedel olevat informatsiooni ja inspeksioonile esitatud kaebusi ning järgnevalt toome välja inspeksiooni seisukohad, mis puudutavad infoportaalides toimuvat andmetöötlust, eelkõige IKÜM artikli 6 lg 1 punkti f ja IKS § 10 kasutamist.

01.06.2020 ettepanekus tõi inspeksioon välja suunised, millest peab Register OÜ lähtuma ning kuidas õigustatud huvi hinnang tuleb läbi viia.

01.06.2020 saadetud ettepanekust on möödas juba üle aasta ning inspeksioonil puudub siiani arusaam, kas ja mis ulatuses on võrgulehtedel inforegister.ee ja scorestorybook.ee isikuandmete töötlemine õiguspärane. Seejuures rõhutame, et olukorras, kus õiguslik alus puudub (sh õigustatud huvi analüüs on tegemata) on isikuandmete töötlemine keelatud. Inspeksioon on andnud piisava aja, et nimetatud võrgulehtedel viia oma tegevus vastavusse IKÜM-s sätestatud nõuetega, kuid inspeksiooni hinnangul ei ole andmetöötleja seda aega mõistlikult kasutanud ning ei ole ka siiani tõendanud, et isikuandmete töötlemine on õiguspärane.

Arvestades sellega, et Register OÜ ei ole inspeksioonile esitanud õigustatud huvi analüüsi ning õigustatud huvi analüüs ei ole kättesaadav ka võrgulehtedelt, on edasine isikuandmete töötlemine keelatud. Seega tuleb võrgulehtedel inforegister.ee ja scorestorybook.ee lõpetada isikuandmete töötlemine seniks, kuniks Register OÜ tõendab, et isikuandmete töötlemiseks on õiguslik alus.

Samuti rõhutame veelkord, et õiguslik alus peab katma kogu võrgulehtedel töödeldavate isikuandmete osa ning olukorras, kus Register OÜ mingis osas isikuandmete töötlemise õiguslikku alust tõendada ei suuda või jätab selle tegemata, siis selles osas ei ole ka edasine isikuandmete töötlemine lubatud.

Lisaks toome välja need olukorrad, kus inspeksiooni hinnangul ei saa vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvid üles kaaluda andmesubjekti huve või põhiõigusi ja – vabadusi:

1. Võrgulehel inforegister.ee on väljavõtted võrgulehelt scorestorybook.ee – väljavõtetes on toodud näiteks välja ettevõtte juhatuse liikmed, kes seda juhtima hakkasid. Samas kui vajutada artiklile ja seda võrgulehelt scorestorybook.ee lugeda, siis võib tekkida olukord, kus juhatuse liige tegelikult enam juriidilise isiku juhatuses ei ole.

Inspektsiooni hinnangul ei ole automaatselt keelatud seostada endist juhatuse liiget juriidilise isikuga, kuid seoste esitamisel peab olema hoolikas, kontrollima fakte ning esitama info selgelt. Kui tegemist on endise juhatuse liikmega, siis tuleb see ka selgelt välja tuua, et ei jääks ekslikku muljet, et isik on siiani juriidilise isiku juhatuses.

2. Võrgulehel scorestorybook.ee lisatakse füüsilise isikule maineskoor ja krediidskoor (füüsilise isiku ees – ja perekonnanimi ning skoor). Maineskoori osas on aga selgitatud seda, et tegemist on ettevõtte maineskooriga ning krediidskoori osas on märgitud, et krediidskoor hindab Eesti ettevõtete maksejõulisust. Seega inspektsioonile arusaadavalt on mõlemad skoorid mõeldud ettevõtte hindamiseks. Seejuures jääb inspektsioonile ka arusaamatuks, et kui tegemist on ettevõtte skooridega, siis miks ei ole skoor seotud ainult konkreetse ettevõttega, vaid skoor on lisatud igale juhatuse liikmele eraldi.

Kuigi tegemist on ettevõtte skooriga ning selle kajastamine füüsilise isiku juures on keelatud, siis toome siinjuures välja ka 01.06.2020 ettepanekus toodu: *Füüsilise isikule skoori (punktisumma) määramise osas selgitame, et see võib olla lubatud üksnes IKS § 10 kohase isiku krediitdivõimelisuse hindamise raames, arvestades IKÜM profileerimise reegleid. Mh peab iga inimene aru saama, kuidas ja millest lähtuvalt on kujunenud tema punktiskoor (vt ka IKÜM põhjenduspunkti 60). Kuid kindlasti ei ole lubatud koostada, rääkimata avalikustamisest, mingit abstraktset inimese skoori, mille koostamisel on arvestatud krediitdivõimelisusesse mittepuutuvaid asjaolusid.*

3. Võrgulehel scorestorybook.ee on välja toodud erinevad ettevõtte kohta käivad artiklid: sünnilugu, tegevuslugu, tudulugu, palgarallilugu, lõpulugu. Artiklites kirjeldatakse erinevate lausetega juhatuse liikmete vanust ning kogemust. Lisaks tuuakse välja arusaamatuid ning inimesi kahjustavaid lauseid. Näiteks on artiklites inimeste kohta järgmised laused:
 - toredas tudengieas 24 aastane;
 - oli värske veri;
 - parimas nooruses 29-aastane naine;
 - ettevõtte juures on aja jooksul olnud 2 erinevat juhatuse liiget, kuid nende musu jäi vist lahjaks, sest okasroosike ikkagi mingeid elumärke ei ilmutanud;
 - juhatuse liikmeteks asusid tol hetkel parimas nooruses 35 aastane ja kaunis keskeas 38 aastane;
 - juhatuse liikmeteks asusid tol hetkel küpses vanuses 64 aastane ja parimas nooruses 33 aastane ja kaunis keskeas 45 aastane.

Andmekaitse Inspektsiooni hinnangul on inimeste vanuste ja kogemuste kirjeldamine ning ebakohaste lausete kasutamine (näiteks: ettevõtte juures on aja jooksul olnud 2 erinevat juhatuse liiget, kuid nende musu jäi vist lahjaks, sest okasroosike ikkagi mingeid elumärke ei ilmutanud) inimesi igal juhul ülemäära kahjustav ning ettevõttel ei saa olla õigustatud huvi selliste ebavajalike ning sisutühjade kirjelduste töötlemiseks (avalikustamiseks).

4. Võrgulehel scorestorybook.ee avalikustatakse meedias ilmunud artikleid. Inspektsioon tegi 01.06.2020 ettepaneku, milles märkisime muuhulgas järgmist: *Füüsilise isiku kohta käivate eraeluliste andmete (sh kohtulahendid, ametlikud teadaanded, meediakajastused) töötlemine infoportaalides on lubatud üksnes ulatuses, mis vastab täielikult IKS §-le 10 ja IKÜM artikkel 5 lõikele 1.* Inspektsioonile arusaadavalt ei ole võrgulehel scorestorybook.ee viidud meediakajastusi siiani vastavusse inspektsiooni ettepanekuga ning IKÜM-s sätestatud nõuetega. Võrgulehe kontrolli käigus tuvastas inspektsioon, et meediakajastusi avalikustatakse osas, mis ei puuduta üleüldse isiku ettevõtlust, rääkimata võimalikust krediitdivõimelisuse hindamise eesmärgist. Näiteks

on toitlustusettevõtte juhatuse liikme juures avaldatud artikkel, mis puudutab motoringraja EMV etappi. Samuti on avaldatud näiteks ühe mittetulundusühingu juhatuse liikme juures artikleid, mis puudutavad justkui konkreetse juhatuse liikme kadumist ning tema sõnavõttu ühe ahistamisjuhtumi osas.

Lisaks eeltoodule on tegemist ka artiklitega, mis ei ole tegelikult üldse seotud konkreetsete juhatuse liikmetega, vaid isikute nimekaimudega. Kusjuures ühel juhul on juhatuse liige oma perekonnanime juba tükkkaega tagasi vahetanud ning artikkel on ilmunud ajal, kus inimesel oli juba uus perekonnanimi. Seega lisatakse võrgulehele artikleid, mis ei ole kuidagi seotud ettevõtte tegevusega ning seostatakse inimesi nendega mitte seotud artiklitega. Eeltoodud viisil isikuandmete töötlemine on keelatud.

Täiendavalt märgime, et olukorras, kus isikuandmete õigsuse kontrollimine piirdub üksnes nimega, siis see ei ole piisav. Arvestama peab sellega, et andmeid kogutakse erinevatest allikatest ning üksnes nime kontrollimisel ei ole võimalik veenduda andmete õigsuses. Ka kontrolli käigus oli näha, et juhatuse liikme juures avalikustatakse artikleid, mis inimesega kuidagi seotud ei ole. Olukorras, kus isikuandmed on valed, ehk juhatuse liikme juures avaldatud artikkel ei ole tegelikult temaga seotud, on tegemist olukorraga, kus töödeldakse andmeid ebaseaduslikult. Seejuures kahjustatakse oluliselt inimesi õigusi, kui seostatakse inimest justkui sellega, et ta on teadmata kadunud või on sõna võtnud ahistamiskandaali osas, kuigi see tegelikult nii ei ole.

5. Võrgulehel scorestorybook.ee on võimalik füüsilise isiku kohta alla laadida csv fail: „Subjekti nimi, kuupäev, liik, sisu, tonaalsus“. Inspeksioonile jääb arusaamatuks, kas ja mis põhjusel peaks iga sisse logitud kasutaja saama sellise informatsiooni juhatuse liikme osas alla laadida. Muuhulgas tuvastasime kontrolli käigus, et füüsilise isiku kohta oli võimalik alla laadida meediakajastusi. Nagu eelnevalt ka märgitud, siis avalikustatakse ka meediakajastusi, mis ei ole kuidagi seotud ettevõtlusega ning mis seejuures ei pruugi olla seotud ka tegelikult konkreetse juriidilise isiku esindajaga. Seega lisatakse csv faili andmeid, mis puudutab ainult füüsilist isikut ja mille puhul ei nähtu, millisel õiguspärasel eesmärgil ja õiguslikul alusel saaks olla sellisel viisil isikuandmete töötlemine lubatud.
6. Võrgulehel scorestorybook.ee on olemas koht kinnisvarade (*Kinnisvarade ring: endised omanikud ja kaasomanikud. Kõrvalkinnistute omanikud ja hüpoteegid*) ja kohtulahendite (*Kes-kellega kohtus vaidleb ja kes võitis? Millised on kohtulahendite resolutsioonid, paragrahvid ja väljanõutud summad?*) vaatamiseks. Inspeksioon küll ei tuvastanud pistelise kontrolli käigus, kas võrgulehelt on võimalik saada kinnisvara andmed ja kohtulahendeid ka eraisikute kohta, kuid kuna Register OÜ ei ole inspeksioonile edastanud isikuandmete töötlemise ülevaadet, siis ei ole võimalik ka seda välistada.

Juhul, kui kinnisvarade ring sisaldab ka füüsiliste isikute andmed, siis jääb inspeksioonile arusaamatuks, kas ja millisel õiguslikul alusel ja eesmärgil saaks selline andmetöötlus aset leida.

7. Võrgulehed scorestorybook.ee ja inforegister.ee on isikuandmete (sh esindaja nime) kaudu otsingumootoritele indekseeritavad.

Esmalt selgitame, et inspeksioon on kõigile seires osalevatele infoportaalidele teinud ettepaneku indekseerimise lõpetamiseks. Osad infoportaalid on seda juba menetluse käigus ka teinud. Küll aga see, et mõni ettevõtte isikuandmeid jätkuvalt ebaseaduslikult töötleb, ei tähenda, et ebaseaduslikult võiksid isikuandmeid töödelda ka kõik teised. Kui isikuandmete töötlemiseks puudub õiguslik alus ja õiguspärane eesmärk, tuleb

isikuandmete töötlemine ka viivitamata lõpetada. Seega ei nõustu inspeksioon Register OÜ seisukohaga, et indekseerimine lõpetatakse siis, kui seda teevad ka kõik teised ning rõhutame veelkord, et isikuandmete (sh esindaja nime) kaudu võrgulehe leitavus otsingumootoritele indekseeritavalt on keelatud.

Täiendavalt ka kordame 01.06.2020 ettepanekus toodut: *Nagu öeldud, avalikustatakse praegu andmeid inimese nime põhiselt ja otsingumootoritele indekseeritavalt, mis inspeksiooni hinnangul on eesmärgipäratu ning inimest ülemääraselt kahjustav.* Selgitame, et igasuguse isikuandmete töötlemise puhul (sh indekseerimise puhul) peab olema õiguslik alus ning andmetöötlus peab vastava IKÜM artiklis 5 sätestatud põhimõtetele. Inspeksioonile jääb arusaamatuks, kas ja millisel õiguspärasel eesmärgil on sellisel viisil isikuandmete töötlemine vajalik. Rõhutame, et isikuandmete töötlemine on keelatud, kui see ei toimu täpselt ja selgelt kindlaksmääratud ning õiguspärasel eesmärgidel (vt IKÜM artikkel 5 lg 1 b). Inspeksiooni hinnangul on aga füüsilise isiku nime järgi võrgulehtede scorestorybook.ee ja inforegister.ee leitavus eesmärgipäratu ning seega ka vastuolus IKÜM nõuetega.

Arvestades eeltooduga ja sellega, et Register OÜ on märkinud järgmist: *Google teavitustöö eelisest loobumisega annaksime väga tugeva konkurentsieelise kõigile teistele Infoportaalidele, kes on Google otsimootorile nähtavad, saab inspeksioon aru, et füüsilise isiku nime indekseerimise mõte on teenuse reklaam ning seeläbi kliendi saamine ja/või talle teenuse müümine. Oma teenust saab reklaamida aga ka ilma isikuandmeteta, nii nagu igasugust muud teenust. Juhul, kui isik on reklaami mõjul teenusepakkuja lehele sattunud, siis saab talle ka pakkuda võimalust teha võrgulehel päring konkreetse füüsilise isiku kohta, mis annab siis ka vastuse, kas konkreetset võrgulehel on või ei ole selle isiku kohta ettevõtlusega seotud andmeid.*

Samuti tuleb reklaamiseaduse §-st 6, et reklaamis võib inimese isikuandmeid kasutada üksnes isiku eelneval kirjalikul nõusolekul. Reklaami mõiste tuleneb seejuures reklaamiseaduse § 2 lg 1 punktist 3, mille kohaselt on reklaamiks teave, mis on avalikustatud mis tahes üldtajuval kujul, tasu eest või tasuta, teenuse osutamise või kauba müügi suurendamise, ürituse edendamise või isiku käitumise avalikes huvides suunamise eesmärgil.

Lisaks ei nähtu inspeksioonile, et sellisel viisil, kus isikuandmed on indekseeritavad, saaks kaaluda infoportaali õigustatud huvid üle andmesubjekti huvid.

3. Isikuandmete töötlemise toimingute registreerimine

Isikuandmete vastutaval töötlejal on kohustus registreerida isikuandmete töötlemise toimingud ehk koostada isikuandmete töötlemisülevaade (IKÜM artikkel 30). IKÜM kohustab kõiki andmetöötlejaid, kellel on vähemalt üks füüsilisest isikust klient, koostama isikuandmete töötlemise ülevaate.

Nimetatud ülevaade peab sisaldama järgmist teavet (vt IKÜM artikkel 30 lõige 1):

- a) vastutava töötleja ja andmekaitseametniku nimi ja kontaktandmed;
- b) töötlemise eesmärgid;
- c) andmesubjektide kategooriate ja isikuandmete liikide kirjeldus;
- d) vastuvõtjate kategooriad, kellele isikuandmeid on avaldatud või avaldatakse, sh kolmandates riikides olevad vastuvõtjad ja rahvusvahelised organisatsioonid;
- e) kui isikuandmeid edastatakse kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile, siis andmed selle kohta koos asjaomase kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni nimega, ning juhul, kui tegemist on IKÜM artikli 49 lõike 1 teises lõigus osutatud edastamisega, siis sobivate kaitsemeetmete kohta koostatud dokumendid;
- f) eri andmeliikide kustutamiseks ette nähtud tähtajad;
- g) artikli 32 lõikes 1 osutatud tehniliste ja korralduslike turvameetmete üldine kirjeldus.

Täpsemalt soovitame isikuandmete töötlemisülevaate koostamise osas lugeda ka inspeksiooni koostatud [isikuandmete töötleja üldjuhendi](#) 4. peatükki (Isikuandmete töötlemisülevaade). Inspeksioonil on õigus isikuandmete töötlemisülevaade ka välja küsida (vt IKÜM artikkel 30 lõige 4).

Inspeksioon tegi 28.09.2020 Register OÜ-le järelepärimise, milles soovisime järgmist: *Edastada isikuandmete töötlemise põhjalik ja detailne ülevaade, millest nähtuks, milliseid isikuandmeid, millisel kujul ning millisel viisil (avalikud, sisse logitud kasutajatele, tasuline, edastamine toimub üksnes kolmanda isiku õigusliku aluse olemasolul jne) võrgulehtedel www.inforegister.ee ja www.scorestorybook.ee töödeldakse.* Selles osas jättis Register OÜ aga inspeksioonile vastamata.

Täiendavalt märgime, et isikuandmete töötlejal oli kohustus registreerida isikuandmete töötlemise toimingud ehk koostada isikuandmete töötlemisülevaade juba isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) jõustumisel. Seega peab nimetatud dokument olema juba koostatud ning inspeksioonile jääb arusaamatuks, kas ja mis põhjusel ei saadetud inspeksioonile soovitud dokumenti. Inspeksioonil on vajalik nimetatud dokumendiga tutvuda, et kontrollida võrgulehtedel inforegister.ee ja scorestorybook.ee toimuva andmetöötamise õiguspärasust.

Kuna Register OÜ ei ole inspeksioonile esitanud isikuandmete töötlemise ülevaadet, ei ole olnud võimalik inspeksioonil ka isikuandmete töötlemise õiguspärasust (sh mis on töötlemise eesmärgid, kellele ja mil viisil andmed edastatakse, millised on andmete säilitamistähtajad, milliseid tehnilisi ja korralduslikke turvameetmeid kasutatakse) kontrollida, mistõttu on edasine isikuandmete töötlemine ka keelatud.

4. Isikuandmete töötlemise põhimõtted

01.06.2020 ettepanekus tõime välja järgneva:

Sõltumata isikuandmete töötlemise õiguslikust alusest, on iga andmetöötleja kohustatud järgima IKÜM artikkel 5 lõikes 1 sätestatud põhimõtteid. Nende põhimõtete täitmise eest vastutab ja peab olema võimeline nende täitmist tõendama vastutav töötleja ise (vt IKÜM artikkel 5 lõige 2). Selles osas, mil andmetöötlus ei vasta täielikult IKÜM artikkel 5 lõikes 1 sätestatud põhimõtetele, on andmetöötlus ka keelatud. Järgnevalt toome välja isikuandmete töötlemise kohustuslikud põhimõtted ning selgitused nende osas.

- Seaduslikkus, õiglus ja läbipaistvus (IKÜM artikkel 5 lg 1 punkt a)

Igasugune isikuandmete töötlemine peab olema õiglane ja seaduslik ehk täielikult kooskõlas kõigi kehtivate õigusaktidega (sh IKÜM-i ja IKS-ga). Samuti peab andmetöötlus olema läbipaistev. Läbipaistvuse põhimõte eeldab, et kogu isikuandmete töötlemisega seotud teave on andmesubjektile lihtsalt kättesaadav, arusaadav ning selgelt sõnastatud. See puudutab eelkõige andmesubjektide teavitamist, et tagada õiglane ja läbipaistev töötlemine (vt IKÜM põhjenduspunkti 39). Inimeste teavitamist reguleerivad täpsemalt IKÜM artiklid 12 – 14.

IKÜM artiklites 13 ja 14 on välja toodud, mida peab inimesele antav teave minimaalselt sisaldama. Suures ulatuses peavad infoportaalid siiski lähtuma IKÜM artikkel 14 nõuetest kuna andmeid reeglina ei koguta inimeselt endalt. Seejuures rõhutame, et iga andmetöötleja ise peab tagama, et tema andmekaitsetingimused IKÜM nõuetele vastaksid. Käesoleva järelevalvemenetluse raames on inspeksioon üle vaadanud kõikide infoportaalide andmekaitsetingimused ning tuleb tõdeda, et mitmetes andmekaitsetingimustes on tuvastatud puudusi, sh olulisi puudusi. Seega kõigil infoportaalidel tuleb üle vaadata ning veenduda selles, et nende andmekaitsetingimused vastavad IKÜM artiklites toodud nõuetele. Soovitame punkt punkti haaval üle vaadata kõik IKÜM artiklites 13 – 14 sätestatud nõuded ning hinnata,

kas ja millises andmekaitsetingimuste punktis on need nõuded reguleeritud. Andmekaitsetingimuste osas on võimalik täpsemalt lugeda ka inspeksiooni koostatud [isikuandmete töötleja üldjuhendist](#) (10. peatükk. Läbipaistvus; Lisa 3. Andmekaitsetingimuste kontrollküsimustik).

Lisaks märkisid mitmed infoportaalid, et inimesi eraldi nende andmete töötlemisest ei teavitata, küll aga on võimalik see informatsioon kätte saada võrgulehel avalikustatud andmekaitsetingimustest. Siiski ei põhjendatud inspeksioonile, mis alusel jäetakse inimestele teave väljastamata. Arvestades, et andmeid (näiteks äriregistri andmed, kohtulahendid) ei koguta inimeselt endalt, **on infoportaalil kohustus inimesele edastata IKÜM artikkel 14 lõigetes 1 ja 2 sätestatud teave mõistliku aja jooksul**, kuid hiljemalt ühe kuu jooksul peale isikuandmete saamist või kui isikuandmeid kavatsetakse avaldada teisele vastuvõtjale, siis hiljemalt andmete esimese avaldamise ajal (vt IKÜM artikkel 14 lõige 3).

Erisused, mis võimaldavad inimese aktiivsest teavitamisest mööda minna, tulenevad IKÜM artikkel 14 lõikest 5, ehk teavet ei pea edastama juhul, kui:

- a) andmesubjektil on see teave juba olemas;
- b) selle teabe esitamine osutub võimatuks või eeldaks ebaproportsionaalseid jõupingutusi;
- c) isikuandmete saamine või avaldamine on selgesõnaliselt sätestatud liidu või liikmesriigi õiguses, milles nähakse ette asjakohased meetmed andmesubjekti õigustatud huvide kaitsmiseks;
- d) isikuandmed peavad jääma salajaseks liidu või liikmesriigi õiguse reguleeritava ametisaladuse hoidmise kohustuse, sh põhikirjajärgse saladuse hoidmise kohustuse tõttu.

Punkt d infoportaalidele ei kohaldu. Punkt c eeldab, et andmete saamine või edastamine oleks selgesõnaliselt sätestatud liidu või liikmesriigi õiguses. Seda aga EL-i ega Eesti õigus infoportaalidele ette ei näe. Punkti a alusel saab teavitamata jätta, kui näiteks pank teavitab inimest, et edastab tema võlaandmed maksehäireregistrisse ning lisab seejuures kaasa ka konkreetse maksehäireregistri andmekaitsetingimused.

Punkt b saaks teavitamata jätmise aluseks olla eelkõige olukorras, kus infoportaalil puuduvad konkreetse füüsilise isiku kontaktandmed (andmeid ei koguta). Seejuures inspeksiooni hinnangul ei peaks infoportaalid koguma täiendavaid isikuandmeid üksnes selleks, et täita aktiivse teavitamise kohustust. **Kui infoportaalil on füüsilise isiku kontaktandmed olemas, tuleb inimest andmetöötlustest teavitada ning tegemist pole võimatu või ebaproportsionaalse jõupingutusega.**

Andmetöötlejal on IKÜM artikkel 13 lg 1 punkti e ja artikkel 14 lg 1 punkti e kohaselt kohustus teavitada inimest ka sellest, kellele tema isikuandmeid võidakse edastada. Andmekaitsetingimustes on võimalik vastuvõtjaid kategoriseerida (nt üürileandjad, laenuandjad) juhul, kui ei ole kindlaid ja konkreetseid vastuvõtjaid (juriidilisi isikuid) teada. Kuid kui inimene küsib konkreetset seda, kellele on tema isikuandmeid juba edastatud, on andmetöötlejal ka kohustus konkreetne vastuvõtja välja tuua (vt IKÜM artikkel 15 lg 1 punkt c). Seega on juba IKÜM-st tulenevalt kohustus andmetöötlejal vajadusel tõendada seda, kellele on inimese kohta käivat teavet edastatud. Võlasuhte rikkumisega seotud andmete puhul kinnitab andmeedastuse registreerimise kohustust ka IKS § 10 lõige 1.

Seega on infoportaal kohustatud iga üksiku andmeedastuste registreerima ning inimesel on õigus saada teavet selle osas, kes, millal ja kellele on tema andmeid edastanud. Samuti on infoportaalil kohustus vajadusel tõendada ka seda, mis õiguslikul alusel ja eesmärgil andmed kolmandale isikule väljastati.

- **Eesmärgi ja säilitamise piirang. Võimalikult väheste andmete kogumine (IKÜM artikkel 5 lg 1 punktid b, c ja e)**

Isikuandmeid võib töödelda vaid sellises ulatuses, mis on eelnevalt määratletud eesmärkide saavutamiseks vältimatult vajalik. Ulatus tähendab ka ajalist ulatust – töötlemine tuleb lõpetada ja andmed kustutada või viia isikustamata kujule kohe kui langeb ära õiguslik alus ja/või on täidetud eesmärgid, milleks neid koguti. Isikuandmete töötlemise aeg peab piirduma rangelt minimaalsega. Selle tagamiseks, et isikuandmeid ei töödelda vajalikust kauem, peab vastutav töötleja kindlaks määrama tähtajad isikuandmete kustutamiseks ning perioodiliseks läbivaatamiseks (vt ka IKÜM põhjenduspunkt 39).

- **Andmete õigsus (IKÜM artikkel 5 lg 1 punkt d)**

Isikuandmete töötlemisel tuleb tagada, et isikuandmed on õiged ja vajaduse korral ajakohastatud ning et võetakse kõik mõistlikud meetmed, et töötlemise eesmärgi seisukohast ebaõiged isikuandmed kustutataks või parandataks viivitamata.

Seega on infoportaalil kohustus tagada kõigi töödeldavate isikuandmete (nt seniste lepinguliste kohustuste rikkumine, võlgade suurused) õigsus. Eriti oluline on see olukorras, kus andmeid edastatakse ja/või avalikustatakse. Valeandmete töötlemine võib inimesele tuua kaasa olulise kahju. Andmete õigsuse kontrollimist ja selle olulisust rõhutab ka IKS §-s 10.

- **Andmete usaldusväärsus ja konfidentsiaalsus (IKÜM artikkel 5 lg 1 punkt f)**

Isikuandmete töötlemisel tuleb tagada, et isikuandmeid töödeldakse viisil, mis tagab isikuandmete asjakohase turvalisuse, sh kaitseb loata või ebaseadusliku töötlemise eest ning juhusliku kaotamise, hävitamise või kahjustumise eest, kasutades asjakohaseid tehnilisi või korralduslikke meetmeid.

Infoportaal peab tagama, et kogutud isikuandmetele saavad ligi üksnes need isikud, kellel on selleks õigus (st on õiguslik alus andmete saamiseks). Seda kinnitab ka IKS § 10, mille kohaselt peab vastutav töötleja õigusliku aluse olemasolu kontrollima. **Seega peab infoportaal ise hindama, kas konkreetsele andmeid soovivale isikule võib isikuandmeid edastada (juurdepääsu anda) ning selle kontrollimiseks vajadusel looma tehnilised ja/või korralduslikud meetmed.**

Samuti tuleb andmetöötlejal kas mingi perioodi tagant või konkreetsete juhtumite valguses üle vaadata, kas turvalisuse tase on ikka piisav (vt ka IKÜM artikkel 32). Olukorras, kus turvalisuse tase ei välista ebaseaduslikust töötlemisest (sh andmete edastamisest) tulenevaid ohte, tuleb turvalisuse taset ka tõsta ehk tõhustada nii tehnilisi kui korralduslikke meetmeid.

Arvestades sellega, et Register OÜ kinnitas, et võrgulehtedel scorestorybook.ee ja inforegister.ee on viidud isikuandmete töötlemine kooskõlla IKÜM-s sätestatud nõuetega, kontrollisime ka IKÜM artikkel 5 lõikes 1 sätestatud isikuandmete töötlemise põhimõtete täitmist. Järgnevalt toome välja need põhimõtted, mille osas inspeksioon tuvastas olulisi rikkumisi.

4.1. Seaduslikkus, õiglus ja läbipaistvus (IKÜM artikkel 5 lg 1 punkt a)

Arvestades sellega, et Register OÜ ei ole inspeksioonile esitanud õigusliku aluse (õigustatud huvi) analüüsi ning analüüs ei ole kättesaadav ka võrgulehtedelt, ei ole isikuandmete töötlemine seaduslik (vt täpsemalt 2. Isikuandmete töötlemise õiguslik alus: õigustatud huvi).

Läbipaistvuse põhimõte eeldab aga seda, et kogu isikuandmete töötlemisega seotud teave on andmesubjektile lihtsalt kättesaadav, arusaadav ning selgelt sõnastatud. See puudutab eelkõige andmesubjektide teavitamist, et tagada õiglane ja läbipaistev töötlemine (vt IKÜM

põhjenduspunkti 39). Inimeste teavitamist reguleerivad täpsemalt IKÜM artiklid 12 – 14. Arvestades eeltooduga, kontrollis inspeksioon võrgulehtedel scorestorybook.ee ja inforegister.ee avaldatud andmekaitsetingimuste vastavust IKÜM-s sätestatud nõuetele.

Seejuure märgime, et andmekaitsetingimusi kontrollisime ulatuses, mis puudutab füüsiliste isikute (juriidiliste isikute esindajate) isikuandmete töötlemist, ehk andmete kogumist erinevatest allikatest ning nende andmete avalikustamist. Järelevalvemenetluse raames ei kontrollitud võrgulehtedele registreerinud kasutajate andmete töötlemist.

4.1.1. Võrgulehel inforegister.ee avalikustatud andmekaitsetingimuste kontroll

Arvestades sellega, et konkreetsel juhul ei koguta andmeid inimeselt endalt, on andmekaitsetingimuste koostamisel kohustus lähtuda IKÜM artikkel 14 lõigetest 1 ja 2. Seega kontrollis inspeksioon ka eeltoodu täitmist.

Järgnevalt toome välja võrgulehel inforegister.ee avalikustatud andmekaitsetingimustes olevad puudused:

1) Vastutava töötleja ning asjakohasel juhul vastutava töötleja nimi ja kontaktandmed (IKÜM artikkel 14 lg 1 punkt a)

Andmekaitsetingimuste punktis 1 on märgitud järgnev: *REGISTER OÜ (registrikood 11735006, aadress Tähe 129B, Tartu) kuulub Kreedix Gruppi, mis töötleb isikuandmeid GDPR artikkel 6 lg 1 p f alusel vastutava töötlejana vastavalt käesolevatele andmekaitsetingimustele.* Selgitame, et lause on mitmeti mõistetav ning ei ole võimalik üheselt aru saada, kas vastutav töötleja on Register OÜ või Kreedix Grupp. Kui vastutavaks töötlejaks on Kreedix Grupp, siis tuleb välja tuua ka konkreetse ettevõtte nimi.

2) Isikuandmete töötlemise eesmärk ja õiguslik alus (IKÜM artikkel 14 lg 1 punkt c)

Andmekaitsetingimustes on välja toodud järgnev:

1.2.1. Andmesubjektideks, kelle isikuandmeid Inforegister töötleb, on:

1.2.1.1. Kreedix Grupi teenuseid kasutatavad füüsilisest isikust kliendid või tasuta rakenduste kasutajad ehk füüsilised isikud, kes kasutavad Inforegistri, Scorestorybooki, Register API lahendusi.

1.2.1.2. füüsilised isikud, kelle isikuandmed (ees- ja perenimi, isikukood ja seosed ettevõtetega) pärinevad avaliku teabena avalikelt teabevaldajatelt (avalikest andmekogudest) ja kes on äriühingute esindajad järgmistes rollides:.

Andmekaitsetingimuste punktist 3.1. tuleneb: *Kreedix Grupp töötleb kasutaja Isikuandmeid järgmistel eesmärkidel ja õiguslikel alustel:.* Seega kogu punkt, mis käsitleb isikuandmete töötlemise eesmarke ja õiguslikke aluseid, puudutab üksnes võrgulehe kasutajate andmete töötlemist (vastavalt andmekaitsetingimuste punktile 1.2.1.1.). Mis puudutab aga andmekaitsetingimuste punktis 1.2.1.2. sätestatud inimeste andmete töötlemist, ehk füüsiliste isikute, kelle isikuandmed pärinevad avaliku teabena avalikelt teabevaldajatelt ja kes on äriühingu esindajad (edaspidi ka lihtsalt juriidilise isiku esindaja), siis nende andmete töötlemise õigusliku aluse ja eesmärkide osas andmekaitsetingimustes teave puudub. Ehk andmekaitsetingimustes puudub teave muuhulgas selle osas, mis õiguslikul alusel ja eesmärgil avalikustatakse võrgulehel juriidilise isiku kehtivate ja kehtetute esindajate andmeid.

3) Teave isikuandmete vastuvõtjate või vastuvõtjate kategooriate kohta (IKÜM artikkel 14 lg 1 punkt e)

Andmekaitsetingimuste punkt 5 reguleerib andmete edastamist kolmandatele isikutele, kuid seda ainult võrgulehe kasutajate kontekstis. Mis puudutab aga juriidilise isiku esindajate andmete töötlemist, siis nende osas puudub andmekaitsetingimustes teave, kellele isikuandmeid edastatakse ehk kes on isikuandmete vastuvõtjad.

4) Isikuandmete säilitamise ajavahemik (IKÜM artikkel 14 lg 2 punkt a)

Kuigi andmekaitsetingimuste punkt 7 reguleerib kasutajate isikuandmete säilitamist, on punktis 7.2.3. siiski märgitud: *Füüsilised isikud äriühingute esindajate rollides juhul, kui isik on täielikult lõpetanud äritegevuse ja viimasest rollist on möödas 5 aastat (vastavalt juriidilise isiku juhtorgani liikme vastutusele TsÜS § 37 lõikele 4, mille kohaselt on juriidilise isiku juhtorgani liikme vastu esitatava nõude aegumistähtaeg viis aastat kohustuse rikkumisest).*

Inspeksioonile jääb arusaamatuks, millisel õiguslikul alusel ja eesmärgil on alati ja igal juhul vajalik seostada kõiki füüsilisi isikuid tema endiste äritegevustega. Lisaks olukorras, kus viidatakse TsÜS § 37 lõikele 4, siis tuleks vaadelda seda tähtaega iga konkreetse ettevõtte osas eraldi. Ehk olukorras, kus 5 aastat on möödunud, tuleks see konkreetne seos eemaldada – ehk juriidilise isiku juhtorgani liikme vastu esitatava nõude aegumistähtaeg on möödunud. Lisaks ei ole selline üldine viide ka asjakohane. Kui ettevõttel ei ole olnud näiteks majandustegevust või ei ole tekkinud olukorda, mis võimaldaks juriidilise isiku juhtorganit vastutusele võtta, siis oleks selle viite alusel ka isikuandmete täiendav töötlemine keelatud. Selleks, et inspeksioon saaks aru, mis õiguslikul alusel ja eesmärgil sellisel viisil andmeid töödeldakse, tuleb andmetöötlejal esitada inspeksioonile põhjalik õigusliku aluse analüüs.

5) Kui isikuandmete töötlemine põhineb artikli 6 lõike 1 punktil f, siis teave vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvide kohta (IKÜM artikkel 14 lg 2 punkt b)

Andmekaitsetingimustes puudub teave, mis õiguslikul alusel juriidilise isiku esindajate isikuandmeid töödeldakse. Kui isikuandmete töötlemise õiguslikuks aluseks on IKÜM artikkel 6 lg 1 punkt f (õigustatud huvi), siis tuleb andmekaitsetingimustesse lisada kas:

- 1) koostatud õigustatud huvi analüüs ehk igal inimesel on võimalik tutvuda andmekaitsetingimusi lugedes Teie koostatud õigustatud huvi analüüsiga, või;
- 2) teave, et inimesel on õigus küsida õigustatud huvi analüüsi (nt õigustatud huvi analüüsiga tutvumiseks palun edastada sellekohane pöördumine e-posti aadressile info@ettevõtte.ee).

6) Teave õiguse kohta taotleda vastutavalt töötlejalt juurdepääsu andmesubjekti puudutavatele isikuandmetele ning nende parandamist või kustutamist või isikuandmete töötlemise piiramist ning esitada vastuväide selliste isikuandmete töötlemisele, samuti teave isikuandmete ülekandmise õiguse kohta (IKÜM artikkel 14 lg 2 punkt c)

Andmesubjekti õigused ja kohustused on sätestatud punktis 9, milles on märgitud: *Kasutaja õigused ja kohustused*. Ka siinjuures reguleeritakse kasutaja õigusi mitte juriidilise isiku esindaja kui füüsilise isiku õigusi.

Küll aga on punktis 9.6. ja 9.6.7. märgitud: *kasutaja võib nõuda isikuandmete kustutamist ainult siis, kui esineb üks järgnevatest alustest: Füüsilised isikud äriühingute esindajate rollides juhul, kui isik on täielikult lõpetanud äritegevuse ja viimasest rollist on möödas 5 aastat*. Inspeksioonile jääb täiesti arusaamatuks, mis õiguslikul alusel ja õiguspärasel eesmärgil on võimalik andmetöötlejal öelda, et isikul ei ole võimalik nõuda enda isikuandmete kustutamist. Selline resolootne seisukoht saaks olla üksnes juhul, kui isikuandmete töötlemise kohustus tuleneks seadusest. Register OÜ-l aga sellist kohustust ei ole.

Siinkohal peame vajalikuks veelkord rõhutada 01.06.2020 ettepanekus toodut: *IKÜM artikkel 21 lõige 1 annab andmesubjektile õiguse esitada igal ajal vastuväiteid teda puuduvate isikuandmete töötlemise suhtes, mille töötlemine toimub õigustatud huvi alusel, sh sellele sättele tugineva profiilianalüüsi suhtes. Vastuväite saamisel ei tohi vastutav töötleja isikuandmeid edasi töödelda, v.a juhul kui tõendab, et andmeid töödeldakse mõjuval õiguspärasel põhjusel, mis kaalub üles andmesubjekti huvid,*

õigused ja vabadused, või kui olukord puudutab õigusnõude koostamise, esitamise või kaitsmise eesmärki.

Andmesubjektil on õigus vastu vaielda **oma konkreetsest olukorrast lähtudes**, st tuues välja, miks tema seisukohalt on tema isikuandmete töötlemine ülemäärane. Sel juhul peab vastutav töötleja vastuväite alusel hindama uuesti konkreetse inimese osas olukorda, arvestama vastuväite sisuga, ning tõendama, et tal on ka konkreetset juhtumit arvestades mõjuv õiguspärane põhjus andmeid edasi töödelda.

Inspeksioonini on jõudnud ka üks juhtum, kus infoportaal vastas inimese pöördumisele, et nad ei klassifitseeri õigustatud huvisid äriühingutega seotud isikuandmete osas konkreetset isikute lõikes, vaid lähtuvad tervikliku ja usaldusväärse teenuse pakkumisest, millest tulenevalt on vajalik andmete kogumine kõigi äriühingute kõigi sündmuste ja muutuste kohta. Isegi kui analüüsi tulemusel peaks jõudma sellisele järeldusele, et isikuandmete edasiseks töötlemiseks on mõjuv õiguspärane põhjus, on igal andmetöötlejal kohustus vastuväite korral lähtuda konkreetsest inimesest ja tema konkreetsest vastuväitest ning analüüs edaspidise töötlemise osas peab seda kõike arvesse ka võtma. Siinjuures rõhutame, et **vastuväite korral ei ole lubatud viidata lihtsalt esialgsele õigustatud huvi hindamisele või andmekaitsetingimustele**.

Kui vastutav töötleja ei suuda inimesele tõendada, et ta tema olukorda arvestades saab tugineda enda ja/või kolmanda isiku õigustatud huvile ning andmetöötluseks on mõjuv õiguspärane põhjus, on andmete edasine töötlemine selles osas ka keelatud ning andmete töötlemine tuleb lõpetada ning andmed kustutada (vt näiteks IKÜM artikkel 17 lg 1 punkt c). Samuti võib vastuväite lahendamise tulemusel olla vajalik näiteks andmetöötluse ulatuse muutmine, ehk avalikustamise asemel edastatakse andmeid üksnes konkreetsetele kolmandatele isikutele lähtuvalt IKS §-s 10 sätestatud tingimustest.

Olgu ka märgitud, et vastuväite esitamise võimalus ongi loodud selleks, et inimesel oleks võimalik tuua välja ka selliseid olukordi, mille peale ei oleks mõistlik andmetöötleja ise varem saanud tulla või mille peale tulemine ei olnudki võimalik. Ning see, et vastuväite peale andmetöötlust konkreetse inimese osas muudetakse, ei tähenda automaatselt seda, et andmetöötleja oleks millegi vastu varasemalt eksinud, vastupidi, see näitab seda, et andmetöötleja on valmis muutma vajadusel töödeldavate andmete koosseisu ning lähtuma õigusaktidest tulenevatest nõuetest. Lisaks rõhutame, et vastuväite lahendamise ajaks tuleb andmete avalikustamine ja/või edastamine kuniks vastuväite lahendamiseni ka peatada (vt IKÜM artikkel 21 lõige 1). Sama kinnitab ka IKÜM artikkel 18 lõige 1, sh tuleb töötlemine peatada kuniks selgub, kas isikuandmed on õiged või kuniks veendutakse, et vastutava töötleja õiguspärased põhjused kaaluvad üles andmesubjekti põhjused. Töötlemise peatamine vastuväite saamisel tähendab, et andmete töötlemine (sh edastamine) lõpetatakse ajani, mil on hinnatud edasise töötlemise mõjuvat õiguspärast põhjust. Kui mõjuv õiguspärane põhjus andmete edasiseks töötlemiseks puudub, tuleb andmetöötlus lõpetada ning kui see on olemas, tuleb analüüsi tulemus ning andmete edasise töötlemise otsus edastada ka andmesubjektile (vt IKÜM artikkel 18 lõige 3 ja artikkel 21 lõige 1).

- 7) **Teave õiguse kohta esitada kaebus järelevalveasutusele (IKÜM artikkel 14 lg 2 punkt e)**

Andmekaitsetingimuste on sellekohane teave üksnes võrgulehe kasutajate osas.

- 8) **Teave isikuandmete päritoluallika ning asjakohasel juhul selle kohta, kas need pärinevad avalikult kättesaadavatest allikatest (IKÜM artikkel 14 lg 2 punkt f)**

Andmekaitsetingimuste punktis 1.2.1.2. on märgitud: *Füüsilised isikud, kelle isikuandmed (ees- ja perenimi, isikukood ja seosed ettevõtetega) pärinevad avaliku teabena avalikelt teabevaldajatelt (avalikest andmekogudest). Ehk*

andmekaitsetingimustes on küll märgitud, et andmed saadakse avalikest allikatest, kuid märkimata on jäetud päritoluallikad (nt äriregister). Seega tuleb andmekaitsetingimustes ka välja tuua kõik allikad, kust isikuandmeid kogutakse.

- 9) **Võrgulehele inforegister.ee avalikustatud andmekaitsetingimuste punktis 2.1.2. on märgitud:** „Register OÜ kogub ise andmeid Kasutaja käitumise ja tegevuse kohta Teenuste ja Veebilehe kasutamisel (andmed vastavalt küpsiste kasutamise tingimustele, mis on kättesaadav SIIN“.

Inforegister küpsiste kasutamise tingimuste punktis 2.1. on välja toodud järgnev: *Register ei vaja Kasutajate nõusolekut hädavajalike küpsiste kasutamiseks, kuna ilma nendeta ei ole Veebilehe kasutamine võimalik. Ülejäänud küpsiste osas nõustub Kasutaja küpsiste paigaldamisega andes nõusoleku käesolevatele Tingimustele, mida Register küsib Kasutajatelt Veebilehtedel kuvatava bänneri kaudu. Eelistuste küpsistele annab Kasutaja nõusoleku vastavat eelistust valides.*

Bänner, mis inforegister.ee võrgulehele minnes tuleb on järgnev: Inforegister.ee kasutab HTTP küpsiseid saidi lihtsustamiseks. Seega ei võeta võrgulehe külastajatelt küpsiste kasutamiseks nõusolekut, vaid lihtsalt teavitatakse küpsiste olemasolust, mille eesmärgiks on saidi lihtsustamine.

Vaadates aga inforegister.ee lehel olevaid küpsiseid, siis nimetatud võrgulehel on muuhulgas kolmanda osapoolte küpsised (näiteks *Google analytics*).

Selgitame, et olukorras, kus Register OÜ paigaldab oma võrgulehele kolmanda osapoolte küpsised, on Register OÜ selles osas ka vastutavaks töötlejaks ning küpsiste paigaldamiseks peab olema Register OÜ-l konkreetne õiguslik alus.

Seejuures on eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitleva direktiivi 2002/58 artikkel 5 lõikes 3 välja toodud järgnev: *Liikmesriigid tagavad, et teabe salvestamine abonendi või kasutaja lõppseadmesse ja juurdepääsu saamine sinna juba salvestatud teabele on lubatud ainult tingimusel, et asjaomane abonent või kasutaja on andnud selleks oma nõusoleku, ning talle on esitatud direktiivi 95/46/EÜ kohaselt selge ja arusaadav teave, muu hulgas andmete töötlemise eesmärgi kohta. See ei takista andmete tehnilist salvestamist ega juurdepääsu, mille ainus eesmärk on edastada sidet elektroonilises sidevõrgus või mis on teenuseosutajale hädavajalik sellise infoühiskonna teenuse osutamiseks, mida abonent või kasutaja on sõnaselgelt taotlenud.* Arvestades sellega, et täpsemaid reegleid Eestis küpsiste kasutamise osas sätestatud ei ole, tuleb lähtuda nimetatud direktiivi nõuetest. Seejuures on sõnaselgelt direktiivis ettenähtud, et küpsiste kasutamiseks peab olema isiku eelnev nõusolek, v.a juhul kui andmete tehnilise salvestamise ja juurdepääsu ainus eesmärk on edastada sidet elektroonilises sidevõrgus või mis on teenuseosutajale hädavajalik infoühiskonna teenuse osutamiseks. Nõusoleku kohustust on kinnitanud ka Euroopa Kohus 01.10.2019 asjas number C-673/17⁴. Euroopa Kohus on otsuses ka rõhutanud, et nõusolek kolmandate osapoolte küpsiste kasutamiseks tuleb võtta sõltumata sellest, kas tegemist on isikuandmetega või mitte.

Seega on kolmandate osapoolte küpsiste kasutamine võrgulehel inforegister.ee praegusel juhul ebaseaduslik ning selline töötlemine tuleb lõpetada seniks, kuniks küpsiste kasutamiseks võetakse inimeselt IKÜM artiklile 7 vastav nõusolek. Sh peab nõusolek olema vabatahtlik ehk inimesel peab olema võimalik endal otsustada kolmandate osapoolte (ja mitte hädavajalikke) küpsiste kasutamine.

⁴<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=218462&pageIndex=0&doclang=ET&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=984162>

- 10) **Vastutav töötaja võtab asjakohased meetmed, et esitada andmesubjektile artiklites 13 ja 14 osutatud teave kokkuvõtlikult, selgelt, arusaadavalt ning lihtsasti kättesaadavas vormis, kasutades selget ja lihtsalt keelt (IKÜM artikkel 12 lõige 1)** Inforegister.ee avalikustatud andmekaitsetingimustes on proovitud kajastada erinevate andmesubjektide isikuandmete töötlemist (andmekaitsetingimuste punktid 1.2.1.1. ja 1.2.1.2.) ehk võrgulehe kasutajate ja füüsiliste isikute (äriühingute esindajate), kelle isikuandmed on võetud erinevatest avalikest allikatest. Selle tulemusel on aga väga keeruline ja kohati võimatu aru saada sellest, kelle õigusi/kohustusi mingi osa andmekaitsetingimustes täpselt reguleerib. Lisaks puudutavad enamik andmekaitsetingimuste punktidest võrgulehe kasutajaid. Seetõttu ei ole ka inspeksiooni hinnangul juriidilise isiku esindajate isikuandmete töötlemise osas koostatud andmekaitsetingimused selged ja arusaadavad.

Lisaks tuleb rõhutada seda, et Register OÜ ise aktiivselt ei teavita juriidilise isiku esindajad sellest, et nende isikuandmeid töödeldakse, mistõttu on eriti oluline see, et andmekaitsetingimused oleksid IKÜM-s sätestatud nõuetega täielikult kooskõlas ning inimene saaks andmekaitsetingimusi lugedes aru, kes ja mis põhjusel tema isikuandmeid töötleb.

Arvestades eeltooduga, ei vasta inforegister.ee lehel avalikustatud andmekaitsetingimused IKÜM-s sätestatud nõuetele (IKÜM artikkel 5 lg 1 punkt a, artikkel 12 lõige 1 ning artikkel 14 lõige 1 ja 2), mistõttu on edasine isikuandmete töötlemine ka keelatud.

4.1.2. Võrgulehel scorestorybook.ee avalikustatud andmekaitsetingimuste kontroll

Arvestades sellega, et konkreetsel juhul ei koguta andmeid inimeselt endalt, on andmekaitsetingimuste koostamisel kohustus lähtuda IKÜM artikkel 14 lõigetest 1 ja 2. Seega kontrollis inspeksioon ka eeltoodu täitmist.

Järgnevalt toome välja võrgulehel scorestorybook.ee avalikustatud andmekaitsetingimustes olevad puudused:

- 1) **Vastutava töötaja ning asjakohasel juhul vastutava töötaja nimi ja kontaktandmed (IKÜM artikkel 14 lg 1 punkt a)**
Andmekaitsetingimustest ei ole võimalik üheselt aru saada, milline ettevõte on võrgulehel scorestorybook.ee toimuva andmetöötluse osas vastutavaks töötlejaks. Ehk arusaamatus jääb, kas vastutav töötaja on Storybook OÜ, Register OÜ või mõni kolmas ettevõte. Lisaks on tingimustes toodud välja erinevate ettevõtete nimed ja võrgulehed, kuid arusaamatuks jääb, mis seos on nimetatud ettevõtetel võrgulehega scorestorybook.ee.
- 2) **Isikuandmete töötlemise eesmärk ja õiguslik alus (IKÜM artikkel 14 lg 1 punkt c)**
Andmekaitsetingimustes on välja toodud järgnev:
1.2.1. Andmesubjektideks, kelle isikuandmeid Inforegister ja Storybook töötleb, on:
1.2.1.1. Inforegistri ja Storybook füüsilisest isikust kliendid või kasutajad ehk füüsilised isikud, kes kasutavad Register OÜ ja Storybook OÜ poolt loodud lahendusi.
1.2.1.2. füüsilised isikud, kelle isikuandmed (ees- ja perenimi, isikukood ja seosed ettevõtetega) pärinevad avaliku teabena avalikelt teabevaldajatelt (avalikest andmekogudest) ja kes on äriühingute esindajad järgmistes rollides:.

Andmekaitsetingimuste punktist 3.1. tuleneb: *Kontsern töötleb kasutaja Isikuandmeid järgmistel eesmärkidel ja õiguslikel alustel:.* Seega kogu punkt, mis käsitleb isikuandmete töötlemise eesmarke ja õiguslikke aluseid, puudutab üksnes võrgulehe kasutajate andmete töötlemist (vastavalt andmekaitsetingimuste punktile 1.2.1.1.). Mis puudutab aga andmekaitsetingimuste punktis 1.2.1.2. sätestatud inimeste andmete töötlemist, ehk füüsiliste isikute, kelle isikuandmed pärinevad avaliku teabena avalikelt

teabevaldajatelt ja kes on äriühingu esindajad (edaspidi juriidilise isiku esindajad), siis nende andmete töötlemise õigusliku aluse ja eesmärkide osas andmekaitsetingimustes teave puudub. Ehk andmekaitsetingimustes puudub teave muuhulgas selle osas, mis õiguslikul alusel ja eesmärgil:

- 1) avalikustatakse võrgulehel juriidilise isiku kehtivate ja kehtetute esindajate andmeid;
 - 2) lisatakse ja avalikustatakse võrgulehel füüsilise isiku maine – ja krediidskoor;
 - 3) kirjeldatakse võrgulehel juhatuse liikmete vanust ja kogemust erinevate lausetega (oli värske veri, toredas tudengieas, parimas nooruses);
 - 4) avalikustatakse võrgulehel meedias ilmunud artikleid.
- 3) **Asjaomaste isikuandmete liigid (IKÜM artikkel 14 lg 1 punkt d)**
Andmekaitsetingimustes puudub teave, milliseid isikuandmete liike äriühingu esindajate kohta töödeldakse. Näiteks nimi, sünniaeg, roll äriühingus, ettevõtlusega seotud artiklid, maine – ja krediidskoor jms.
- 4) **Teave isikuandmete vastuvõtjate või vastuvõtjate kategooriate kohta (IKÜM artikkel 14 lg 1 punkt e)**
Andmekaitsetingimuste punktid 4 ja 5 reguleerivad andmete edastamist kolmandatele isikutele, kuid seda ainult võrgulehe kasutajate kontekstis. Mis puudutab aga juriidilise isiku esindajate andmete töötlemist, siis nende osas puudub andmekaitsetingimustes teave, kellele isikuandmeid edastatakse ehk kes on isikuandmete vastuvõtjad.
- 5) **Isikuandmete säilitamise ajavahemik (IKÜM artikkel 14 lg 2 punkt a)**
Kuigi andmekaitsetingimuste punkt 7 reguleerib kasutajate isikuandmete säilitamist, on punktis 7.2.3. siiski märgitud: *Füüsilised isikud äriühingute esindajate rollides juhul, kui isik on täielikult lõpetanud äritegevuse ja viimasest rollist on möödas 5 aastat (nõude esitamise aegumistähtajani).*

Inspeksioonile jääb arusaamatuks, millisel õiguslikul alusel ja eesmärgil on alati ja igal juhul vajalik seostada kõiki füüsilisi isikuid tema endiste äritegevustega. Lisaks olukorras, kus viidatakse nõude esitamise aegumistähtajani, siis tuleks vaadelda seda tähtaega iga konkreetse ettevõtte osas eraldi. Ehk olukorras, kus 5 aastat on möödunud, tuleks see konkreetne seos eemaldada – ehk juriidilise isiku juhtorgani liikme vastu esitatava nõude aegumistähtaeg on möödunud. Lisaks ei ole selline üldine viide ka asjakohane. Kui ettevõttel ei ole tekkinud olukorda, mis võimaldaks juriidilise isiku juhtorganit vastutusele võtta (nt on ettevõttel puudunud majandustegevus), siis oleks selle viite alusel ka isikuandmete täiendav töötlemine keelatud. Selleks, et inspeksioon saaks aru, mis õiguslikul alusel ja eesmärgil on sellisel viisil isikuandmete töötlemine vajalik, tuleb andmetöötlejal esitada inspeksioonile põhjalik õigusliku aluse analüüs.

- 6) **Kui isikuandmete töötlemine põhineb artikli 6 lõike 1 punktil f, siis teave vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvide kohta (IKÜM artikkel 14 lg 2 punkt b)**
Andmekaitsetingimustes puudub teave, mis õiguslikul alusel juriidilise isiku esindajate kui füüsiliste isikute andmeid töödeldakse. Kui isikuandmete töötlemise õiguslikuks aluseks on IKÜM artikkel 6 lg 1 punkt f (õigustatud huvi), siis tuleb andmekaitsetingimustesse lisada kas:
- 1) koostatud õigustatud huvi analüüs ehk igal inimesel on võimalik tutvuda andmekaitsetingimusi lugedes Teie koostatud õigustatud huvi analüüsiga, või;
 - 2) teave, et inimesel on õigus küsida õigustatud huvi analüüsi (nt õigustatud huvi analüüsiga tutvumiseks palun edastada sellekohane pöördumine e-posti aadressile info@ettevõtte.ee).
- 7) **Teave õiguse kohta taotleda vastutavalt töötlejalt juurdepääsu andmesubjekti puudutavatele isikuandmetele ning nende parandamist või kustutamist või isikuandmete töötlemise piiramist ning esitada vastuväide selliste isikuandmete**

töötlemisele, samuti teave isikuandmete ülekandmise õiguse kohta (IKÜM artikkel 14 lg 2 punkt c)

Andmesubjekti õigused ja kohustused on sätestatud punktis 9, milles on märgitud: *Kasutaja õigused ja kohustused*. Ka siinjuures reguleeritakse kasutaja õigusi mitte andmekaitsetingimuste punktis 1.2.1.2. välja toodud inimeste õigusi.

Küll aga on punktis 9.6. ja 9.6.7. märgitud: *kasutaja võib nõuda isikuandmete kustutamist ainult siis, kui esineb üks järgnevatest alustest: Füüsilised isikud äriühingute esindajate rollides juhul, kui isik on täielikult lõpetanud äritegevuse ja viimasest rollist on möödas 5 aastat*. Inspeksioonile jääb täiesti arusaamatuks, mis õiguslikul alusel ja õiguspärasel eesmärgil on võimalik andmetöötlejal öelda, et isikul ei ole võimalik nõuda enda isikuandmete kustutamist. Selline resolootne seisukoht saaks olla üksnes juhul, kui isikuandmete töötlemise kohustus tuleneks seadusest. Konkreetset juhul aga sellist kohustust ei ole.

8) Teave õiguse kohta esitada kaebus järelevalveasutusele (IKÜM artikkel 14 lg 2 punkt e)

Andmekaitsetingimuste on sellekohane teave üksnes võrgulehe kasutajate osas.

9) Teave isikuandmete päritoluallika ning asjakohasel juhul selle kohta, kas need pärinevad avalikult kättesaadavatest allikatest (IKÜM artikkel 14 lg 2 punkt f)

Andmekaitsetingimuste punktis 1.2.1.2. on märgitud: *füüsilised isikud, kelle isikuandmed (ees- ja perenimi, isikukood ja seosed ettevõtetega) pärinevad avaliku teabena avalikelt teabevaldajatelt (avalikest andmekogudest)*. Ehk andmekaitsetingimustes on küll märgitud, et andmed saadakse avalikest allikatest, kuid märkimata on jäetud päritoluallikad (nt äriregister). Lisaks kogutakse andmeid ka näiteks meediast. Andmekaitsetingimustes tuleb välja tuua kõik allikad, kust isikuandmeid kogutakse.

10) Lisaks on andmekaitsetingimuste punktis 2.1.2. märgitud: „Kontsern kogub ise andmeid Kasutaja käitumise ja tegevuse kohta Teenuste ja Veebilehe kasutamisel (andmed vastavalt küpsiste kasutamise tingimustele, mis on kättesaadav (SIIN)“.

Inforegister küpsiste kasutamise tingimuste punktis 2.1. on välja toodud järgnev: *Register ei vaja Kasutajate nõusolekut hädavajalike küpsiste kasutamiseks, kuna ilma nendeta ei ole Veebilehe kasutamine võimalik. Ülejäänud küpsiste osas nõustub Kasutaja küpsiste paigaldamisega andes nõusoleku käesolevatele Tingimustele, mida Register küsib Kasutajatelt Veebilehtedel kuvatava bänneri kaudu. Eelistuste küpsistele annab Kasutaja nõusoleku vastavat eelistust valides*.

Bänner, mis scorestorybook.ee võrgulehele minnes tuleb on järgnev: *Veebilehe kasutamist jätkates nõustud küpsiste kasutamise*. Seega ei võeta võrgulehe külastajatelt küpsiste kasutamiseks IKÜM nõuetele vastavat nõusolekut, vaid lihtsalt teavitatakse küpsiste olemasolust.

Vaadates aga scorestorybook.ee lehel olevaid küpsiseid, siis nimetatud võrgulehel on muuhulgas kolmanda osapoole küpsised (näiteks *Google analytics*).

Selgitame, et olukorras, kus paigaldatakse oma võrgulehele kolmanda osapoole küpsised, on ettevõtte selles osas ka vastutavaks töötlejaks ning küpsiste paigaldamiseks peab olema konkreetne õiguslik alus.

Seejuures on eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitleva direktiivi 2002/58 artikkel 5 lõikes 3 välja toodud järgnev: *Liikmesriigid tagavad, et teabe salvestamine abonendi või kasutaja lõppseadmesse ja juurdepääsu saamine sinna juba salvestatud teabele on lubatud ainult tingimusel, et asjaomane abonent või kasutaja on andnud selleks oma nõusoleku, ning talle on esitatud direktiivi 95/46/EÜ kohaselt selge ja*

arusaadav teave, muu hulgas andmete töötlemise eesmärgi kohta. See ei takista andmete tehnilist salvestamist ega juurdepääsu, mille ainus eesmärk on edastada sidet elektroonilises sidevõrgus või mis on teenuseosutajale hädavajalik sellise infoühiskonna teenuse osutamiseks, mida abonent või kasutaja on sõnaselgelt taotlenud. Arvestades sellega, et täpsemaid reegleid Eestis küpsiste kasutamise osas sätestatud ei ole, tuleb lähtuda nimetatud direktiivi nõuetest. Seejuures on sõnaselgelt direktiivis ettenähtud, et küpsiste kasutamiseks peab olema isiku eelnev nõusolek, v.a juhul kui andmete tehnilise salvestamise ja juurdepääsu ainus eesmärk on edastada sidet elektroonilises sidevõrgus või mis on teenuseosutajale hädavajalik infoühiskonna teenuse osutamiseks. Nõusoleku kohustust on kinnitanud ka Euroopa Kohus 01.10.2019 asjas number C-673/17⁵. Euroopa Kohus on otsuses ka rõhutanud, et nõusolek kolmandate osapoolte küpsiste kasutamiseks tuleb võtta sõltumata sellest, kas tegemist on isikuandmetega või mitte.

Seega on kolmandate osapoolte küpsiste kasutamine võrgulehel scorestorybook.ee praegusel juhul ebaseaduslik ning selline töötlemine tuleb lõpetada seniks, kuniks küpsiste kasutamiseks võetakse inimeselt IKÜM artiklile 7 vastav nõusolek. Sh peab nõusolek olema vabatahtlik ehk inimesel peab olema võimalik endal otsustada kolmandate osapoolte (ja mitte hädavajalikke) küpsiste kasutamine.

- 11) **Vastutav töötleja võtab asjakohased meetmed, et esitada andmesubjektile artiklites 13 ja 14 osutatud teave kokkuvõtlikult, selgelt, arusaadavalt ning lihtsasti kättesaadavas vormis, kasutades selget ja lihtsalt keelt (IKÜM artikkel 12 lõige 1)** Scorestorybook.ee lehel avalikustatud andmekaitsetingimustes on proovitud kajastada erinevate andmesubjektide isikuandmete töötlemist (andmekaitsetingimuste punktid 1.2.1.1. ja 1.2.1.2.) ehk võrgulehe kasutajate ja füüsiliste isikute (äriühingute esindajate), kelle isikuandmed on võetud erinevatest avalikest allikatest. Selle tulemusel on aga väga keeruline ja kohati võimatu aru saada sellest, kelle õigusi/kohustusi mingi osa andmekaitsetingimustes täpselt reguleerib. Lisaks puudutavad enamik andmekaitsetingimuste punktidest võrgulehe kasutajaid. Seetõttu ei ole ka inspeksiooni hinnangul ka juriidilise isiku esindajate isikuandmete töötlemise osas koostatud andmekaitsetingimused selged ja arusaadavad.

Lisaks tuleb rõhutada seda, et äriühingu esindajaid ei teavitata nende isikuandmete töötlemisest, mistõttu on eriti oluline see, et andmekaitsetingimused oleksid IKÜM-s sätestatud nõuetega täielikult kooskõlas ning inimene saaks andmekaitsetingimusi lugedes aru, kes ja mis põhjusel tema isikuandmeid töötleb.

Samuti tuvastasime, et võrgulingil <https://scorestorybook.ee/media/14636888/juhatuseliikme-endised-seosed?id=2907327> on selgituste lõpus viide privaatsuspoliitikale (*Huvi korral saate täpsemalt lugeda ka meie Privaatsuspoliitikat*), kuid sellele vajutades ei avane privaatsuspoliitika, vaid veateade.

Arvestades eeltooduga, ei vasta scorestorybook.ee lehel avalikustatud andmekaitsetingimused IKÜM-s sätestatud nõuetele (IKÜM artikkel 5 lg 1 punkt a, artikkel 12 lõige 1 ning artikkel 14 lõige 1 ja 2), mistõttu on edasine isikuandmete töötlemine ka keelatud.

4.2.Eesmärgi ja säilitamise piirang. Võimalikult väheste andmete kogumine (IKÜM artikkel 5 lg 1 punktid b, c ja e)

Inspeksioonile jääb arusaamatuks, millisel õiguspärasel eesmärgil on vajalik koguda ja avalikustada kõikide äriühingute esindajate kõiki kehtetuid seoseid ning seda seni, kuniks

⁵<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=218462&pageIndex=0&doclang=ET&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=984162>

inimene on täielikult lõpetanud äritegevuse ja viimasest rollist on möödas 5 aastat. Samuti rõhutame veelkord, et olukorras, kus viidatakse TsÜS § 37 lõikele 4, siis tuleks vaadelda kõiki äriühinguid eraldi ning inimene ei saa vastutada äriühingu tegevuse eest näiteks olukorras, kus ta ei ole olnud ettevõttega seotud näiteks 10 aastat. Lisaks see, et nõue aegub 5 aastaga, ei tähenda, et võimalik nõue oleks üldse tekkinud. Seega inspeksiooni hinnangul ei ole kõikide äriseoste kuvamine viidatud eesmärgil ja viidatud ulatuses (5 aastat alates viimasest rollist) õiguspärane.

Võrgulehel scorestorybook.ee lehel avalikustatakse meedias ilmunud artikleid ning seda ka ulatuses, mis ei puuduta ettevõtlust. Inspeksioonile jääb arusaamatuks, kas ja millisel õiguspärasel eesmärgil oleks võimalik nimetatud andmeid koguda ja avalikustada.

Isikuandmete töötlemine peab olema eesmärgi täitmiseks vajalik. Võrgulehel storyscorebook.ee on aga genereeritud erinevad artiklid, kus kirjeldatakse erinevate lausetega juhatuse liikmete vanust ning kogemust (nt: oli värske veri, parimas nooruses 29-aastane naine). Lisaks tuuakse välja arusaamatuid ning inimesi kahjustavaid lauseid (nt: ettevõtte juures on aja jooksul olnud 2 erinevat juhatuse liiget, kuid nende musu jäi vist lahjaks, sest okasroosike ikkagi mingeid elumärke ei ilmutanud). Selliste kirjelduste ja lausete välja toomine ei ole kindlasti õiguspärase eesmärkide täitmiseks vajalik ning selline isikuandmete töötlemine tuleb lõpetada.

4.3. Andmete õigsus (IKÜM artikkel 5 lg 1 punkt d)

Võrgulehel scorestorybook.ee on avalikustatud artikleid juhatuse liikme juures, kes ei ole tegelikult konkreetse artikliga seotud. Seega ei ole kogutud ja avalikustatud andmed õiged ning sellisel viisil isikuandmete töötlemine on keelatud. Lisaks on võrgulehel avalikustatud ettevõtte juhi kui eraisiku CV ning tema kontaktandmed. Inspeksioon tuvastas olukorra, kus juhi CV-s oli avalikustatud kontaktandmed, mis tegelikult kuuluvad teisele juhatuse liikmele. Siinjuures jäetakse ekslikult mulje, et tegemist on konkreetse juhatuse liikme (juhi) kontaktandmetega. Ka sellisel viisil andmete töötlemine on keelatud.

Võrgulehel inforegister.ee on väljavõtted võrgulehelt scorestorybook.ee – väljavõtetes on toodud näiteks välja ettevõtte juhatuse liikmed, kes seda juhtima hakkasid. Samas kui vajutada artiklile ja seda võrgulehelt scorestorybook.ee lugeda, siis võib tekkida olukord, kus juhatuse liige tegelikult enam ettevõtte juhatuses ei ole. Inspeksiooni hinnangul ei ole automaatselt keelatud seostada endist juhatuse liiget äriühinguga, kuid seoste esitamisel peab olema hoolikas, kontrollima fakte ning esitama info selgelt. Kui tegemist on endise juhatuse liikmega, siis tuleb see ka selgelt välja tuua, et ei jääks ekslikku muljet, et tegemist on kehtiva juhatuse liikmega.

Kokkuvõte

Arvestades eeltooduga ei vasta võrgulehtedel inforegister.ee ja scorestorybook.ee toimuv andmetöötlus IKÜM artikkel 5 lõikes 1 sätestatud isikuandmete töötlemise põhimõtetele, sh:

- a) isikuandmete töötlemine peab olema seaduslik, õiglane ja läbipaistev;
- b) isikuandmed peavad olema asjakohased, olulised ja piiratud sellega, mis on vajalik nende töötlemise eesmärgi seisukohalt;
- c) isikuandmed peavad olema õiged.

Kui isikuandmete töötlemine ei vasta IKÜM artikkel 5 sätestatud põhimõtetele, on isikuandmete töötlemine keelatud. Nende põhimõtete täitmise eest vastutab ja nende täitmist peab tõendama andmetöötleja ise (vt IKÜM artikkel 5 lõige 2).

Lisaks ei ole inspeksioonile esitatud isikuandmete töötlemise toimingute registrit, mille esitamise kohustus on andmetöötlejal (IKÜM artikkel 30 lõige 4) ja mille alusel on võimalik

inspektsioonil täiendavalt kontrollida IKÜM-s sätestatud nõuete täitmist.

Seega tuleb võrgulehtedel inforegister.ee ja scorestorybook.ee juriidilise isiku esindajate kui füüsiliste isikute isikuandmete töötlemine lõpetada seniks, kuni isikuandmete töötlemine on viidud täielikult vastavusse IKÜM-s sätestatud nõuetega.

Vastavalt isikuandmete kaitse seaduse § 58 lõikele 1 ning isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 58 lõike 2 punktile f, on inspektsioonil õigus kehtestada ajutine või alaline isikuandmete töötlemise piirang, sh töötlemiskeeld.

Täiendavalt märgime, et inspektsioonil on võimalik teha ettekirjutus kas vastutavale töötlejale või volitatud töötlejale. Kuna konkreetsel juhul ei ole aru saada, kes täpselt ja millise võrgulehe osas on vastutav töötleja, kuid järelevalvemenetluse käigus on andnud vastuseid Register OÜ esindaja, siis teeme käesoleva ettekirjutuse Register OÜ-le.

Võttes arvesse faktilisi asjaolusid ja asjaolu, et konkreetsel juhul töödeldakse võrgulehtedel inforegister.ee ja scorestorybook.ee isikuandmeid ebaseaduslikult (andmetöötlus ei vasta IKÜM artiklites 5, 6, 7, 12 ja 14 sätestatud nõuetele) ning inspektsioonile ei ole esitatud isikuandmete töötlemise toimingute registrit (IKÜM artikkel 30), leiab inspektsioon, et kohustusliku ettekirjutuse tegemine antud asjas on vajalik, et lõpetada õigusrikkumine võimalikult kiiresti.

/allkirjastatud digitaalselt/

Raiko Kaur
jurist
peadirektori volitusel